

Arbeidsdepartementet
P.b. 8019 Dep.
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 2013-AL-0114

Stavanger 29.11.2013

OVERSENDELSBREV

Viser til rapporten "Tilsynsstrategi og HMS regelverk i norsk petroleumsvirksomhet". Industri Energi har merknader til rapporten i to deler. Del 1 er generelle merknader og del 2 har merknader som spesifikk omhandler flerbruksfartøy.

Med hilsen
Industri Energi

Siri Løland

Industri Energis kommentarer til rapporten om: “Tilsynsstrategi og HMS regelverk i norsk petroleumsvirksomhet” – DEL I

Kommentar til fremgangsmåten ved intervjuene

Først vil vi bemerke at vi synes det er uheldig at deler av intervjuene er gjort der både ledelsen og de ansatte er tilstede samtidig. Ansatte som blir intervjuet uten ledelsen tilstede føler seg mye mer fri når de skal svare, og forbundet har fått henvendelser om dette

Noen kommentarer fra våre medlemmer som er blitt intervjuet av ekspertgruppa:

Utenlandske selskaper har ofte en dårlig forståelse for det norske trepartssamarbeidet.

Språk, en utfordring i sikkerhetsforståelse, behov for andre språk i tillegg til norsk

Når tilsyn skal utføres, skal operatør meddele dette til alle ledd som har oppdrag på installasjonen og blir berørt av tilsynets innhold. Er det for eksempel 6 innleide ledd i en arbeidsporfølge, skal meddelelsen skje helt ned til det nederste leddet. Viktig at også verneombudtjenesten blir kontaktet og informert.

Tilsynsstrategien er kanskje hensiktsmessig, men kapasiteten synes å være utilstrekkelig. Søkkelen har fått et stort antall nye innretninger som søker SUT. Kapasiteten for tilsyn har ikke økt i takt med dette faktum. SUT blir tildelt med alt for stor grad av tillit, ofte med stor grad av avvik.

Tilsynsmyndighetene verifiserer stort sett ikke gitte pålegg.

Virkemidlene til tilsynet kan synes å være hensiktsmessige og tilstrekkelige og samtidig gir uttrykk for autoritet, men det oppleves at de ikke blir brukt. Dermed uteblir resultatene.

Fra tid til annen kan det virke som om tilsynet ikke innehar den faglige kompetansen som kreves innen de forskjellige fagområdene. Resultatet blir da ofte en godkjenning på sviktende grunnlag. Det kan samtidig virke som om premissene gitt gjennom Regelverket er noe uklare.

Designkriteriene for boligkvarter, (lugarkapasitet, fellesarealer etc) må ta høyde for framtidig vedlikeholdsaktiviteter.

Ut fra et framtidig scenario hvor ikkenorskspråklige arbeidstakere arbeider på installasjonene på Norsk sokkel, må forholdene angjeldende språk kreve norskspråklige aktører.

Krav om tilgjengelige standarder til verneombudene i alle ledd.

Krav om arbeidstakermedvirkning i alle styringssystemer og de ulike fasene i virksomheten generelt, må forsterkes i regelverket og etterleves. (ref: Rammeforskriften § 13)

Økt bruk av flerbruksfartøyer gjør at bruken av disse må inn under petroleumsregelverket

Normalt bemannede plattformer må styres fra plattformene.

Arbeidstakermedvirkning må starte allerede i lisensene

Industri Energis kommentarer til ekspertgruppas rapport

Til punkt 4.2 Integreerte operasjoner, teknologisk utvikling – og betydning for HMS

Alle normalt bemannede innretninger på norsk sokkel skal ha et bemannet kontrollrom på innretningen som skal ivareta alle operasjonelle og sikkerhetsmessige oppgaver tilknyttet driften av feltet.

Dette er først og fremst ut i fra et HMS perspektiv på sokkelen.

Det er et faktum at ved en eventuell hendelse ute på feltet der eksempelvis kommunikasjonen med land faller bort, må en ha en robust beredskapsorganisasjon offshore. Kontrollrommet er en viktig del av beredskapsorganisasjonen. SINTEF-rapport utarbeidet for petroleumstilsynet viser at en må ha et kontrollrom offshore som er bemannet 24/7 for å kunne gripe inn raskt og hindre eskalering av hendelser. Operatørene i kontrollrommet offshore vil kunne ha mulighet til å betjene nød avstengnings system (CAP) panel direkte i kontrollrommet offshore hvis operatør systemet svikter.

Det er gjort spørreundersøkelser blant arbeidstakere i BP som viser at ved å fjernstyre normalt bemannede innretninger opplever de ansatte på sokkelen en redusert sikkerhetsopplevelse. Dette er i kontrast med det oljeselskapene selv argumenterer for, at fjernstyring ikke vil bidra til å redusere sikkerheten på feltene.

Fjernstyring innebærer at de som skal ta avgjørelser for aksjoner er distansert fra selve hendelsen og opplever scenarioet på en annen måte enn de som faktisk er midt oppe i dette ute på feltet.

Oljeselskapene setter krav til opplæring for å kunne betjene et kontrollrom. Det har vært en utfordring å få personell med produksjonserfaring til å betjene kontrollrom på land. Offshore har det vært krav med driftserfaring fra anleggene før en kan betjene kontrollsystemet. Det faktum at en ikke har denne erfaringen er et stort tilbakeskritt i forhold til tidligere selskapskrav.

Ulike skiftordninger på land og hav bidrar til nye utfordringer for operatørene. På land benyttes en annen skiftordning enn offshore. Det bidrar til økte overlapper noe som ikke tjener sikkerheten.

Industri Energi etterlyser et mer eksplisitt regelverk som regulerer fjernstyring av innretninger på norsk sokkel. Myndighetene må vektlegge det de ansatte på sokkelen faktisk mener om fjernstyring. Det er tross alt de som arbeider på en arbeidsplass der en liten feil kan få store konsekvenser.

Videre har vi tatt med vårt (Industri Energis) strateginotat på vedrørende integreerte operasjoner

STRATEGINOTAT, INDUSTRI ENERGI - E-DRIFT / INTEGRERTE OPERASJONER

Med e-drift eller integrerte operasjoner, mener vi å utnytte teknologi som bringer kompetanse, data og verktøy sammen i sann tid uavhengig av avstandstøtte og / eller øke samarbeide mellom land og offshore-innretning.

I Industri Energi er arbeidet med disse spørsmålene samlet i e-drift-utvalget, oppnevnt av Forbundsstyret. Utvalget har eget mandat.

Det er e-drift-utvalgets mening at Industri Energi bør ha ei positiv grunnholdning til e-drift / integrerte operasjoner. Samtidig må vi ha klare grenser for hva vi går inn for, og hva vi ikke kan støtte som utviklingsretning. Industri Energi må sørge for å få innflytelse på utviklingen av e-drift / integrerte operasjoner på alle ledd i hele industrien. Vi må både ha innflytelse i LO, i forhold til OD / Ptil sitt arbeide, i OLFs prosjekter og i ikke minst i den enkelte bedrift.

Dette er viktige punkter som Industri Energi må ivareta:

1. Delta lokalt, dvs at klubbene engasjerer seg, krever medvirkning i prosesser og prosjekter i bedriftene. Også når det gjelder utvikling av prosesser og implementering av løsninger, ikke bare på lønn- / arbeidstid-parametre.
2. Industri Energis ledelse må være informert og engasjert, og ha kunnskap om planer, utvikling og konsekvenser. Strategier må inn i årsplaner o.l. AU / FS / LS må benytte seg av e-drifts-utvalgets kompetanse.
3. Ha en forutseeende strategi, som bidrar til framsyn og utvikling, samtidig som den setter rammer og grenser for hvor langt vi er villige til å gå.
4. Få oversikt over lokale krav / planer / avtaler som kommer i forbindelse med e-drift/integrerte operasjoner. Industri Energi må informere klubbene om de sentrale avtaler som gjelder og kan brukes, og informere på tvers om hva som er gjort av erfaringer i forskjellige bedrifter.
5. Hovedavtalen LO / NHO, tilleggssavtale IV. Arbeidsmiljøloven og rammeforskriften gir klare bestemmelser om medvirkning mv. Industri Energi oppfatter at strategien fra arbeidsgiversiden er å presse leverandørbedriftene, på arbeidstid, lønn mm. innenfor e-drift, for derved å legge en lavest mulig standard for hele industrien. OLF insisterer på lavest mulig medvirkningsnivå : heller i bedriften enn på forbundsnivå, heller på den enkelte arbeidsplass enn på bedriftsnivå. Det er viktig at Industri Energi ivaretar overordnede interesser for medlemmene her, og at klubbene insisterer på medvirkning på konsern- og bedriftsnivå.

Industri Energi vil legge til grunn:

1. Industri Energi vil ikke akseptere løsninger som innebærer fjernstyring av kontrollrom på plattformer der det finnes personell om bord.
2. Industri Energi vil delta i utvikling av bruk av IKT til integrerte operasjoner for økt verdiskaping. Vi vil prioritere alle aspekter av HMS i dette arbeidet, men samtidig ivareta de ansattes interesser når det gjelder arbeidstid, lønn og sysselsetting.
3. Tilstrekkelig beslutningsgrunnlag, som gode konsekvensutredninger og prosessanalyser, må være utgangspunktet for alle valg av e-drift / integrerte operasjoner. HMS-vurderinger må alltid veie tyngst.
4. E-drift / integrerte operasjoner må ikke ta vekk oppmerksomheten fra risikokontrollen som ligger i nærhet til kritiske operasjoner.
5. Flytting av stillinger til land skal ikke være et mål i seg sjøl.
6. Nye arbeidsprosesser for samhandling gir organisatoriske konsekvenser som må tas hensyn til. Dette gjelder bl.a. nyrekruttering / etterutdanning i forhold til kompetansebehov, dimensjonering av bemanningen og forholdet mellom land / offshore, plassering av ledelse og "utøvere" både fysisk og i organisasjonen.
7. Industri Energi vil kreve full medvirkning i alle ledd og på alle nivåer, ref., Arbeidsmiljølovens bestemmelser, rammeforskriftens krav til arbeidstakermedvirkning, og tilleggssavtale IV i hovedavtalen LO/NHO.

Til 4.2.1 Flerbruksfartøyer

I den norske oljevirksomheten er et område i særlig vekst. De såkalte flerbruksfartøyene får stadig mer å gjøre når mye av aktiviteten flyttes fra plattformene og ned på havbunnen mens arbeid både på plattformer og flyttbare borerigger er sterkt regulert med strenge og omfattende krav, er situasjonen på havbunnen en annen.

Bruken av flerbruksfartøy fremstår omtrent som et lovløst område. Reguleringer av arbeidsliv mangler, tilsynet er mangelfullt og ansatte er uten rettigheter.

Arbeid på faste plattformer og flyttbare borerigger er i dag regulert omtrent som industrien på land.

Men flerbruksfartøyene reguleres ikke av dette regelverket, foruten dykkerne.

Industri Energi frykter at norske myndigheter ikke har lært og at det også på dette området må en storulykke eller dødsfall til før noe skjer.

Mesteparten av veksten i oljebransjen framover vil komme her. Men selv om flerbruksfartøyene gjør mye av jobben på havbunnen, regnes dette ikke som petroleumsvirksomhet fordi de ikke styrer selve hovedbrønnen.

Det er Industri Energis klare krav at tilsynet med flerbruksfartøyene må legges inn under Petroleumstilsynets regelverk og tilsyn.

Det vises for øvrig til advokat Alexander Lindboes utredning av 28.11.2013 til pkt. 4.2.1 flerbruksfartøyer - som utgjør del II i Industri Energis høringssvar.

Til 5.1.1 Funksjonalitet og fortolkninger

Industri Energi etterlyser større grad av detaljregulering innenfor spesifikke områder. Dette er særlig områder knyttet til arbeidsmiljø, der lover og forskrifter i stor grad har vært gjenstand for fortolkning. Det er og krevende med henvisninger til standarder som i tillegg også kan være på engelsk.

Kravet om et mer spesifikk regelverk knyttet til arbeidsmiljøet fra vår side, er et resultat av arbeidsgivers bruk av styringsrett ved uenighet med de ansatte.

Vi mener at de ansatte liv og helse er så viktig at det må være myndighetene som setter regelverks kravene og ikke arbeidsgiverne.

Til 5.1.2 Bransjens utfordringer knyttet til regelverket

Vi mener at deler av standarder må i større grad legges inn i selve regelverket slik at de blir rettslig bindende, og standarder som går på arbeidsmiljø må omgjøres til forskriftsform.

Revisjoner av standarder henger ette slik det er i dag og det er betenkelig at myndighetene henviser i sitt regelverk til standarder som de selv ikke reviderer og som ikke alle har tilgang til og ofte er på engelsk.

Til 5.2.1 Et strengere tilsyn

Flere intervjugrupper fra tillitsvalgte/verneombudene etterlyser et «strengere» tilsyn. Blant annet hevder de at flere selskaper gjør feil gang på gang, uten å få bøter, og at dette ikke kan

være akseptabelt. Det blir trukket frem som uheldig at Ptil sjelden beveger seg oppover på virkemiddeltrappen.

Industri Energi støtter fullt ut de tillitsvalgte/verneombudsvalgtes syn på at Ptil skal være et enda mer krevende og strengere tilsyn en de er i dag.

Til 6.1.1 Fortsatt behov for samordning mellom ulike lover

Sokkelregelverket gjelder som utgangspunkt for både faste og flytende installasjoner. I rigguttvalgets rapport «Økt bore- og brønnaktivitet på norsk sokkel (2012) ble det påpekt at fordi sokkelregelverket er et særnorsk regelverk så må rigger som føres inn til Norge modifiseres vesentlig. En borerigg som tas inn til Norge vil normalt i utgangspunktet ivareta maritime krav (IMO-krav) som i stor grad er felles for alle flaggstater.

t tillegg vil rigger måtte tilfredsstille ulike særkrav som følge av det norske sokkelregelverket.

I følge Norsk olje og gass, bør det være et mål om at maritime krav må kunne anvendes i størst mulig grad, og at «en ikke setter ytterligere særnorske krav som begrenser muligheten til å ta inn rigger til Norge». I rapporten ble det også vist til at særnorske sikkerhetskrav var kostnadsdrivende, noe som imidlertid ble imøtegått av representantene for LO og Ptil i utvalget (Økt bore- og brønnaktivitet på norsk sokkel, 2012).

Industri Energi vil understreke at vi på det sterkeste opprettholder vårt og LO imøtegåelse på .

Til 7 Anbefalinger

I ekspertgruppens anbefalinger på overordnet nivå punkt 02 skriver de at det er behov for tydeligere prioritering og bruk av virkemidler. En bør videreføre en tilsynsstrategi som er risiko- og formålsbasert og med et regelverk som i hovedsak er funksjonsrettet, og knyttet opp til industristandarder. Det bør vurderes å innføre en praksis for eksplisitt å sammenligne kostnader i forhold til antatt nytte ved innføring av nye forskrifter og enkeltvedtak.

Til dette mener vi som tidligere nevnt at den delen av regelverket som berører arbeidsmiljøet må bli eksplisitt, vi er og skeptiske til at HMS skal vurderes opp mot kostnader for enhver pris.

Til ekspertgruppens anbefalinger knyttet direkte til mandatet:

Mandatets punkt 1.

Utviklingstrekk innen petroleumsvirksomheten:

Her skriver ekspertgruppen i punkt M1.2 at det er et behov for en veileder- og tilretteleggerfunksjon når det gjelder HMS-regimet og regelverket overfor nye rettighetshavere. Dette er imidlertid ikke Ptil sin oppgave alene, og det bør overlates til bransjen selv å videreutvikle en slik veileder- og tilretteleggerfunksjon.

Industri Energi mener at det helt klart er myndighetenes rolle å veilede i sitt eget regelverk.

Mandatets punkt 2.

Om dagens tilsynsstrategi er tilstrekkelig og hensiktsmessig med hensyn til å avdekke faktorer/risikomomenter av betydning for HMS-arbeid i næringen:

I punkt M2.1 skriver ekspertgruppen at det bør innføres skjerpede krav til selskapene/lisensene/rettighetshaverne for å dokumentere risikoreduksjonsprosesser ved innsending av PUD og deretter i tilknytning til samtykkesøknader frem til avslutningsplanen.

Her har Industri Energi lenge hatt som krav at det skal være arbeidstakermedvirkning også i lisensene.

Mandatets punkt 5.

Om det vil være nyttig og riktig å tenke tydeligere/mer detaljert regulering på noen eller flere områder dersom næringen i større grad utfordrer tilsynsmyndighetenes anvisninger angående hvordan det funksjonsrettede regelverket skal oppfylles. Evt. hvordan og på hvilke områder det kan være hensiktsmessig med endret innretning på regelverket, og hvilke konsekvenser det får:

Ekspertgruppen skriver i punkt M5.1 at Ptil bør oppfordres til å utgi flere veiledningsdokumenter på samme måte som HSE (Storbritannia) gjør.

Til dette mener Industri Energi at der det er uenighet om hvordan veiledningene skal tolkes, så må veiledningene tas inn i selve forskriftene.

Ekspertgruppen anbefaler i punkt M5.4 at det må avklares hvilket regelverk som skal gjelde for mobile innretninger/fartøy som skal benyttes til kortvarig produksjonsformål.

Industri Energi vil understreke viktigheten av et likt regelverk i petroleumsvirksomheten, slik at ikke sikkerheten og arbeidsmiljøet forringes.

Ekspertgruppen anbefaler i punkt M5.5 at det bør stilles krav til engelskkunnskaper for ansatte i petroleumsvirksomheten, f.eks. språktest for operatører.

Til dette er det å understreke fra Industri Energi sin side at dette vil være fullstendig feil vei å gå. Vi kan ikke se noen som helst god grunn til at vi skal gå vekk fra kravet i RF § 14 til at det skal brukes norsk språk i petroleumsvirksomheten.

Å bruke et språk som ikke er ens morsmål fører fort til misforståelser som igjen kan føre farlige hendelser og skader. Det vil og føre til at de ansatte og deres representanter ikke forstår hva som blir sagt og skrevet, som igjen fører til kravet i RF § 13 om arbeidstakermedvirkning i alle faser av petroleumsvirksomheten ikke blir etterlevd.

I tillegg så er det krav både i Arbeidsmiljøloven (AML) og i Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning (OLM) kapittel 2 til reel arbeidstakermedvirkning, både AML og OLM kapittel 2 gjelder for petroleumsvirksomheten. Og hva med alle de tusener som allerede er ansatt i industrien, hva skal en da gjøre med dem?

Vi har allerede problemer med bruken av språk i petroleumsvirksomheten, vi klarte heller ikke å bli enige i Samarbeid for sikkerhet (SfS) om en anbefaling om språkbruk. Så hvis det skal endres noe i RF § 14 så må det bli en skjerping av kravet til norsk. Hvis det var meningen at vi skulle snakke engelsk når vi begynte i helt vanlige jobber i Norge i stedet for norsk, så måtte i tilfelle skolevesenet lært alle like godt engelsk som norsk, noe skolevesenet ikke har gjort og heller ikke gjør i dag.

Så igjen kan vi ikke få understreket nok at Industri Energi sitt absolutte krav er at det skal brukes norsk språk, og så får de språkene som er nødvendige å bruke komme i tillegg til norsk.

Mandatets punkt 6.

Om hvilken rolle og status industristandarder har i dagens regelverksregime og om standardenes betydning er hensiktsmessig:

Ekspertgruppen anbefaler i punkt M6.1 at industrien bør vurdere om det foreligger tilstrekkelig ressurser til kontinuerlig å oppdatere og utvikle industristandardene. Dersom selskapenes interne ressurser ikke er tilstrekkelig til å utføre dette på dugnad, bør det vurderes å engasjere eksterne ressurser.

Industri Energi er av den erfaring at oppdatering og utvikling av standarder alltid er på etterskudd med utviklingen i bransjen. Det er og alltid et spørsmål om penger og ressurser. Det er og betenkelig at ikke alle ansatte har tilgang til alle standarder som petroleumsregelverket henviser til, samt at mange kun er på engelsk..

Stavanger 02.10.2013

**Hilsen
Industri Energi**

Einar Ellingsen
Forbundssekretær
+4747839601

Advokat Alexander Lindboe

Arbeidsdepartementet
P.b. 8019 Dep.
0030 OSLO

LO, Lederne, Fellesforbundet, Sjøoffisersforbundet, Norsk Sjømannsforbund, Det norske maskinistforbund

Deres ref:

Vår ref: 2013-AL-0114

Oslo 28.11.2013

Industri Energis kommentarer til rapporten om: “Tilsynsstrategi og HMS regelverk i norsk petroleumsvirksomhet” – DEL II

I. Innledning

Fagforbundet Industri Energi er høringsinstans til ekspertgruppens rapport til Arbeidsdepartementet av 27.08.2013: “Tilsynsstrategi og HMS regelverk i norsk petroleumsvirksomhet”. Det vises til Industri Energis merknader av 02.10.2013 - del I - til ekspertgruppens rapport.

Industri Energi har ytterligere merknader til rapportens *pkt. 4.2.1 Flerbruksfartøyer*. Industri Energi finner det svært påfallende at ekspertgruppen innenfor mandatets ramme ikke har vurdert betydningen av at norsk olje- og gassproduksjon fra undervannsinstallasjoner i 2010 *passerte* antall oljeekvivalenter produsert fra faste og flyttbare installasjoner.

Det er over 750 havbunnsbrønner på norsk sokkel. Flerbruksfartøyer har svært mange oppgaver knyttet til havbunnsbrønner: installasjon, sette i produksjon, vedlikeholde, reparasjon, drive med brønnintervensjon, dykking, ubemannede undervannsoperasjoner (ROV) m.v.

Det heter på s. 2 i rapporten ...”*Formålet med gjennomføringen skulle være å øke kunnskapen om hvordan tilsynsmyndighetenes oppfølging av petroleumsvirksomheten er tilpasset dagens og fremtidens utfordringer”.*

Bruk av flerbruksfartøy i tilknytning til havbunnsbrønner reiser omfattende spørsmål knyttet til hvilket lovverk som gjelder, hvem som er tilsynsmyndighet, sikkerhet og HMS regelverk, hvilken standard som gjelder for arbeidsmiljø m.v. For noen oppgaver som utføres fra flerbruksfartøy gjelder arbeidsmiljøloven og petroleumsloven med forskrifter, for en rekke andre oppgaver gjelder flaggstatens regelverk (alt avhengig av om flerbruksfartøyet seiler flagg registrert i NOR, NIS eller fremmed flagg). Industri Energi oppfatter regelverket som svært uoversiktlig.

Det står skrevet en halv side av totalt 161 sider om flerbruksfartøyer etter innspill fra lagforbundet SAFE som var representert i referansegruppen. Dette kan selvsagt ha noe med ekspertgruppens mandat. Det er likevel gjennomgående at ekspertgruppen nærmest ikke har berørt utfordringer knyttet til tilsynsmyndighet, HMS regelverk og arbeidsmiljø knyttet til flerbruksfartøyer.

Industri Energi er av den oppfatning at utfordringene er knyttet til fire nivåer:

- Hvem er rett tilsynsmyndighet for flerbruksfartøy? Ptil, Sjøfartsdirektoratet eller Arbeidstilsynet?
- Når og hva gjelder av norsk sokkelstatsregelverk og når og hva gjelder av flaggstatens regelverk for flerbruksfartøy?
- Hvilket lovverk og internasjonale konvensjoner gjelder for flerbruksfartøy når det ikke bedrives petroleumsvirksomhet fra innretning slik lovverket er i dag?
- Hvilken betydning har den enorme teknologiske utviklingen de siste 10-12 årene knyttet til undervannsbrønner som nå utgjør mer enn 50% av norsk olje- og gassproduksjon?

Hvilken lovgivning som gjelder for arbeidet som utføres og hvem som er tilsynsmyndighet for flerbruksfartøy er svært uoversiktlig. Det er særlig konstruksjonspersonellet (ikke det maritime mannskapet) som det er store utfordringer til knyttet til lovverk, tilsynsmyndighet mv.

Regelverket som gjelder for flerbruksfartøy på norsk kontinentalsokkel henger ikke med den rivende sosiale, økonomiske, teknologiske og industrielle utviklingen i næringen. Utvikling og produksjon fra havbunnsbrønner har de siste 10-12 årene gått fra å være en svært liten nisje, til i 2010 å passere olje- og gassproduksjon fra faste og flyttbare innretninger. Siden 2000 er det kommet ny skipsarbeidslov (2013), ny skipssikkerhetslov (2007), endringer i arbeidsmiljøloven og flere endringer i HMS regelverk og forskriftsverk til petroleumsloven m.v. Av internasjonale konvensjoner kan nevnes Maritime Labour Convention av 2006 som ble ratifisert av Norge i 2009 og som trådte i kraft i Norge og internasjonalt (31 stater) den 20.08.2013 – parallelt med ikrafttredelse av skipsarbeidsloven. M.L.C. reviderer og innarbeider 68 tidligere I.L.O konvensjoner og rekommandasjoner.

Industri Energi krever at det nedsettes et utvalgt som ser på mulig innføring av arbeidsmiljølovregimet og HMS regelverk for konstruksjonspersonell på flerbruksfartøy på lik linje med flyttbare innretninger og dykking.

II Fakta om havbunnsbrønner

2.1 Svært stor vekst i subseamarkedet i perioden 2011-2020

Oljedirektoratets tall fra 2010 viser at over 50% av norsk olje- og gassproduksjon kommer fra havbunnsbrønner.

Bilag 1: Oljedirektoratets artikkel av 08.06.2011 "Mest fra havbunnsbrønner"

Offshore.no sin feltstatistikk viser at det er totalt 128 manifolder og 758 subsea trær installert på norsk sokkel. Hele 135 av disse er på Troll feltet der Statoil er operatør. Når det gjelder den prosentvise fordelingen av utbyggingskonsepter utgjør subsea løsninger 33,6%.

Bilag 2: Norsk sokkel oversikt – offshore.no

Analyse- og rådgivningsselskapet Rystad Energy presenterte i september 2013 en rapport om subsea-markedet på norsk sokkel og globalt. Rystad Energy deler subsea-markedet opp i tre deler. Det første segmentet er SURF markedet; installasjon av utstyr som umbilicals, risers og flowlines. Segment nr. 2 kalles Subsea Equipment, mens den siste delen er Subsea Services; tjenester innen IRM og ettermarkedet m.v.

I perioden 2011-2015 vil en oppleve en global vekst fra 33 milliarder dollar til 61 milliarder dollar i 2015. Innen 2020 forventes det globale markedet å vokse til 100 milliarder dollar.

Norge anses som verdensledende innen undervannsteknologi til olje- og gassbransjen. Ifølge Rystad Energy har norskbaserte virksomheter i dag over 50% av det globale subseamarkedet på 40 milliarder dollar. Subsea markedet er i ekstrem vekst og det skaper store utfordringer knyttet til kompetent arbeidskraft for å følge veksten.

Bilag 3: Artikkel "Markedet som øker 84 prosent" fra offshore.no

Bilag 4: Artikkel av 19.06.2013 "Subseamarkedet skal dobles innen 2020", Teknisk Ukeblad

Statoil er det desidert største operatørselskapet på norsk sokkel. Halvparten av selskapets olje- og gassproduksjon kommer fra selskapets rundt 500 havbunnsbrønner. Statoil har et eget forretningsområde som blir kalt "Fast track". Fast track er en arbeidsmetode som skal halvere utbyggingstiden for enkle felt på norsk sokkel. Subsea løsninger vil være helt sentralt i videreutvikling både i Nordsjøen, Norskehavet og etter hvert Barentshavet.

Bilag 5: Utskrifter fra www.statoil.com vedrørende subsea og fast track

2.2 Hva er flerbruksfartøyer?

Ekspertgruppen har skrevet litt om flerbruksfartøyer i pkt. 4.2.1 på s. 77 i rapporten. Det vises og til Industri Energis kommentarer til pkt. 4.2.1 vedrørende utfordringene knyttet til flerbruksfartøy.

For å sette i drift havbunnsbrønner er en helt avhengig av å bruke et flerbruksfartøy.

Det finnes ingen definisjon av et flerbruksfartøy i lov- eller forskriftsverk. Flerbruksfartøy kan drive med brønnstimulering, brønntesting, geologiske undersøkelser, installering av havbunnsanlegg, dykking, ubemannede undervannsoperasjoner (ROV) m.v.

Petroleumstilsynet skrev i 2003 i en veiledning til rammeforskriftens § 3: om *flerbruksenheter*:

"Flerbruksenheter er flytbare innretninger eller fartøyer som kan brukes til å utføre ulike typer aktiviteter hver for seg eller samtidig. Eksempler på slike aktiviteter er

- *brønnintervensjon,*
- *pumpeaktiviteter,*
- *brønnstimulering,*
- *brønntesting,*
- *prosessering eller lagring av produkter,*
- *geologiske/geotekniske undersøkelser,*
- *installering av havbunnsanlegg/-komponenter,*
- *utskiflinger/vedlikehold av havbunnsanlegg,*
- *verkstedlignende arbeid i form av ferdigstillelse av konstruksjons- eller modifikasjonsarbeider offshore,*
- *løfteoperasjoner,*
- *hemannede undervannsoperasjoner,*
- *flotellvirksomhet*

2.3 Utfordringene knyttet til konstruksjonspersonellet på flerbruksfartøy

2.3.1 Hvilket regelverk gjelder?

Oljearbeiderne på flerbruksfartøy er konstruksjonspersonellet; kranførere, dekkarbeidere, riggere, teknikere, koordinatører, ingeniører mv. Det avgrenses mot flerbruksfartøyet maritime mannskap; skipsførere, matros, forpleining m.v.

Utfordringene når det gjelder arbeidsmiljø, tilsynsmyndighet. HMS-regelverk og sikkerhet for konstruksjonspersonellet er omfattende:

Det er svært uoversiktlig hvilket lov- og forskriftsverk som gjelder for flerbruksfartøy – er det sokkelstatsregelverk eller flaggstatsregelverket som gjelder? i forhold til HMS – er det petroleumslov med tilhørende forskriftsverk eller er det maritimt regelverk som gjelder?

2.3.2 Hvem er rett tilsynsmyndighet?

Industri Energi erfarer at spørsmålet om hvem som er rett tilsynsmyndighet for flerbruksfartøy er svært uklart. Er det Ptil, Sjøfartsdirektoratet, Arbeidstilsynet eller andre stater/flaggstaten som har tilsynsmyndighet.

Det er Industri Energis klare krav at tilsynet med flerbruksfartøy må legges inn under Petroleumsstilsynet. Det er og et klart krav at norsk sokkelstatsregelverk (herunder arbeidsmiljøloven m.v.) blir gjort gjeldende og at definisjonen for hva som regnes som petroleumsvirksomhet/når flerbruksfartøyet blir definert som innretning blir utvidet til å gjelde samtlige operasjoner knyttet til petroleumsvirksomheten som utføres av konstruksjonspersonell.

Konstruksjonspersonellet på flerbruksfartøy kan være ansatt i norske selskaper eller i utenlandsk registrerte bemanningsbyråer der en blir formidlet via innleie eller entrepriser til rederiet som har ansvaret.

2.3.3 Flerbruksfartøy i bevegelse – korte perioder på norsk sokkel

En praktisk utfordring er knyttet til oppdragens varighet på norsk kontinentalsokkel. Det er vanlig at flerbruksfartøyet er inne på oppdrag fra 1-8 uker. Det er ikke alltid at flerbruksfartøyet går til norsk havn, men går inn og ut av norsk kontinentalsokkel. For eksempel om fartøyet går fra britisk havn eller lignende. Vanskelig tilgjengelighet gjør at det blir utfordrene å få faktiske opplysninger om forholdene om bord.

2.4 Eksempel på subseaindustrien – Subsea 7 og Technip

I skipsfart er det vanlig å organisere et rederi i flere selskaper; eierselskap, driftsansvarlig selskap og bemanningsselskap. Et trekk i internasjonal subseanæring og rederivirksomhet er at bemanningen blir ansatt i egne bemanningsselskap som svært ofte er registrert i utlandet – eksempelvis Singapore, Bahamas, Seychellene m.v. Dette reiser spørsmål om det kan tenkes å foregå sosial dumping knyttet til bruk av flerbruksfartøy på norsk sokkel ved bruk av innleid utenlandsk arbeidskraft.

Selskapene Subsea 7 og Technip er eksempler på subseanæringen på norsk sokkel mht. flerbruksfartøy. Når f.eks. Subsea 7 Norway AS får en kontrakt med et operatørselskap som Statoil vedrørende undervannsoppdrag/undervannsbrønn m.v. henvender selskapet seg til Subsea 7 konsernets rederifunksjon og bestiller båt med mannskap og konstruksjonspersonell.

Konstruksjonspersonellet på flerbruksfartøyet kan være ansatt i Subsea 7 Norway AS eller Subsea 7 Singapore (bemanningsbyrå registrert i Singapore). De ansatte i Subsea 7 Singapore kan f.eks. være briter eller Singaporske statsborgere m.v.

Det norske personellet som er fast ansatt i f.eks. Subsea 7 Norway AS har lønns- og arbeidsvilkår etter OSA avtalen. De utenlandske ansatte er ikke avlønnnet etter tariffavtale, men det har blitt hevdet at de får lønn på nivå med ITFs avtaler for offshorepersonell uten at det er dokumentert gyldig avtale (jfr. Arbeidsrettens dom 26.06.2013 - sak 10/2013).

Bilag 6: Arbeidsrettens dom av 28.11.2012 - 33/2011

III Lovverket om bord på flerbruksfartøy

3.1 Innledning

Ekspertgruppen gir en beskrivelse av det norske sikkerhets- og arbeidsmiljøregimet i kap 3 i rapporten. Det blir vist til fem sentrale lover: petroleumsloven, arbeidsmiljøloven, skipssikkerhetsloven, sjømannsloven (fra 20.8.2013 skipsarbeidsloven) og forurensningsloven.

Petroleumslovens § 9-1 fastsetter det overordnede sikkerhetskrav for petroleumsvirksomheten:

"Petroleumsvirksomheten skal foregå slik at et høyt sikkerhetsnivå kan opprettholdes og utvikles i takt med den teknologiske utvikling". Petroleumslovens § 10-1 (1) presiserer dette ytterligere:

"Petroleumsvirksomhet etter denne lov skal foregå på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk for slik petroleumsvirksomhet. Petroleumsvirksomheten skal ivareta hensynet til sikkerhet for personell, miljø og de økonomiske verdier innretninger og fartøyer representerer, herunder driftstilgjengelighet".

Intensjonen i lovverket at det skal skje en utvikling på sikkerhets- og arbeidsmiljøområdet i takt med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet for øvrig. Industri Energi mener at lovverket henger langt etter når en ser at over 50% av norsk olje- og gassproduksjon skjer via havbunnsbrønner og den omfattende bruken av flerbruksfartøyer knyttet til subsea området.

3.2 Petroleumsloven og arbeidsmiljøloven

Petroleumsloven og arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Regelverkets anvendelse er avhengig av hvilken type aktivitet som utføres. Petroleumsloven og arbeidsmiljøloven har imidlertid ikke sammenfallende regler for når lovene gjelder.

Petroleumsloven gjelder for *petroleumsvirksomhet*, jf. petroleumsloven § 1-4 om virkeområde og § 1-6 om definisjoner.

Et flerbruksfartøy er i utgangspunkt et fartøy og ikke en innretning som fast installasjon og flyttbar innretning.

Dersom et flerbruksfartøy blir ansett å være en *innretning* i petroleumslovens forstand (jf. petroleumsloven § 1-6 bokstav d), gjelder petroleumsloven fullt ut for all aktivitet som utføres om bord i innretningen.

Forsynings- eller hjelpefartøy anses ikke å være innretninger i petroleumslovens forstand, og petroleumsloven gjelder bare for den *funksjonen* enheten utfører i petroleumsvirksomheten.

Arbeidsmiljøloven gjelder for petroleumsvirksomhet jfr. aml. § 1-2, rammeforskriften § 2 om virkeområde med mer og petroleumsloven § 1-6 om definisjoner).

Arbeidsmiljøloven gjelder imidlertid ikke for forsynings-, beredskaps- og ankerhåndteringstjeneste med fartøy, seismiske eller geologiske undersøkelser med fartøy og annen sammenlignbar aktivitet. Dette regnes som sjøfart, jfr aml. § 1-2.

Arbeidsmiljøloven gjelder heller ikke for flerbruksfartøy som utfører konstruksjons-, rørleggings- eller vedlikholdsaktiviteter i petroleumsvirksomheten.

Arbeidsmiljøloven gjelder for dykking i petroleumsvirksomhet som blir utført fra flerbruksfartøy.

Industri Energi gjør oppmerksom på at aml. § 1-3 (3) og (4) åpner opp for at Arbeidsdepartementet kan gi forskrift om at alle operasjoner som utføres fra flerbruksfartøy skal underlegges arbeidsmiljøloven:

... "Departementet kan ved forskrift også fastsette at loven skal gjelde ved forflytning av innretning eller fartøy som nevnt.

(4) I forskrift etter denne paragraf kan det også fastsettes særregler".

3.3 Oppsummering – hvilke arbeidsoperasjoner gjelder petroleumsvirksomhets- og arbeidsmiljøloven for – flerbruksfartøy, innretning

Når flerbruksfartøyet operer undervannsbrønnen som "innretning", gjelder arbeidsmiljøloven, jfr. aml. § 1-3 jfr rammeforskriften § 6 g) og § 6 d). Det vises og til petroleumsløvs § 1-6 d) og Ot.prp.nr 43 (1995-1996) s. 30:

«Forsynings- og hjelpefartøy som sådan er etter gjeldende rett unntatt fra lovens virkeområde. I forslaget er disse fartøyene unntatt i definisjonen av innretninger. Dette innebærer imidlertid ikke at den « petroleumsvirksomhet » som finner sted ombord unntas. Ved avgjørelsen av om en enhet er et forsynings- eller hjelpefartøy er det ikke avgjørende hva enheten er bygget som, men hva den anvendes til. Med «hjelpefartøy» menes det som i næringen kalles « offshore servicefartøy », herunder hører blant annet fartøyer som benyttes som: beredskapsfartøyer, ankerhåndteringsfartøyer, konstruksjons-, ferdigstillelses-, reparasjons- og vedlikeholds-fartøyer, dykkefartøyer, kabel- og rørledningsfartøyer, geologiske og seismiske fartøyer, andre enheter som driver geologiske undersøkelser i undersøkelsesfasen, slepefartøyer, samt luftfartøyer. Bygging av slike fartøyer og øvrige flyttbare innretninger følger sjøfartslovgivningen. For øvrig er skip som transporterer petroleum i bulk unntatt fra loven».

Loven gjelder:

- Brønnintervensjon
- Bemannede undervannsoperasjoner (dykking)
- Flotell

Loven gjelder ikke:

- Ubemannede undervannsoperasjoner (ROV)

- Geotekniske undersøkelser
- Løfteoperasjoner
- Installasjon (juletre, rammer, risere, flowlines m.v.)
- Rørlegging
- Konstruksjon, ferdigstillelse, reparasjon, vedlikehold

Oppsummering: Når et flerbruksfartøy har kontrakt med et operatørselskap (ikke dykking) er det i praksis bare en relativt liten del av arbeidsoperasjonen som omfattes av arbeidsmiljøloven. Det er kun når flerbruksfartøyet kan defineres som "innretning" at loven gjelder. Resten av tiden for operasjonen gjelder flaggstatsregelverket.

3.4 Skipsarbeidsloven

Skipsarbeidsloven trådte i kraft 20.08.2013 og avløser sjømannsloven.

Loven får anvendelse for arbeidstaker som har sitt arbeid om bord på norsk skip, jfr. skipsarbl. § 1-2.

Det fremgår av virkeområdeforskriften §2:

§ 2. Arbeidstakere skipsarbeidsloven delvis gjelder for:

For arbeidstakere som utfører arbeid som etter sin karakter ikke utgjør en del av skipets ordinære drift gjelder skipsarbeidsloven med unntak av skipsarbeidsloven § 2-4 tredje ledd.

Det fremgår av forarbeidene til skipsarbeidsl. § 1-2:

Prp. 115L (2012-2013) i merknadene:

«Bokstav a har ingen direkte parallell i sjømannsloven, men § 1 fjerde ledd (2008-endringen: § 1 femte ledd) inneholder forskriftshjemmel for departementet til å bestemme at loven helt eller delvis ikke gjelder for personer som utfører arbeid som etter sin karakter ikke utgjør en del av skipets ordinære drift. Prosjektpersonell på offshore fartøy og visse stillingskategorier på turistskip antas å kunne være eksempel på denne type personell»

Skipsarbeidsloven gjelder for konstruksjonspersonellet på flerbruksfartøy med unntak av regelen om at rederiet (innleier) er solidarisk ansvarlig for lønn.

Skipsarbeidsloven skiller seg på dette vesentlig fra arbeidsmiljøloven der det er innført likebehandlingsregler på lønn der både utleier (bemanningsbyrå) og innleier (her: rederiet) er solidarisk ansvarlig, jfr. aml. § 14-12 a-c. Forskjellen blir enda større når en ser hen til at adgangen til innleie etter skipsarbeidsloven er helt fri i motsetning til arbeidsmiljøloven der en ikke kan lovlig leie inn arbeidskraft utover de tilfellene som fremgår av aml. § 14-9 (vikar, produksjonstopp, prosjekt).

I Sjøfartsdirektoratets rundskriv av 19.08.2013 til virkeområdeforskriften § 2 står det:

Følgende prosjektpersonell på skip i offshorevirksomhet er omfattet av unntaket i virkeområdeforskriften § 2 første ledd:

Tabell over yrkeskategorier som omfattes av begrepet «prosjektpersonell på skip i offshorevirksomhet»

<i>ROV-personell</i>	<i>Unntas kun dersom det ikke er en kombinert stilling (eksempelvis matros/ROV).</i>
<i>Overvåking (data, planlegging)</i>	<i>For eksempel seismikere.</i>
<i>Dykkere</i>	
<i>Forpleining for personell som ikke er driftsbesetning</i>	<i>Forpleiningspersonell som kun betjener prosjektpersonell.</i>
<i>«Operation and installation manager»</i>	
<i>Helse/pleie</i>	<i>Helsepersonell som kun tar seg av prosjektpersonell.</i>
<i>Teknisk vedlikehold</i>	<i>Vedlikehold av utstyr som ikke er en del av selve skipet, og som ikke kan knyttes til driften av skipet.</i>
<i>Sikkerhetspersonell</i>	<i>HMS-personell som overvåker og kvalitetssikrer prosjektet, og som ikke knyttes til driften av skipet.</i>
<i>Teknikere, ingeniører</i>	<i>Teknikere som skal mobilisere utstyr, slik som DP-utstyr. DP-konsulenter er inkludert her, mens DP-operatører er sjøfolk.</i>
<i>Opplæringspersonell</i>	<i>Instruktører for utstyr eller programvare knyttet til prosjekter.</i>
<i>Laboratoriepersonell</i>	
<i>Forskere</i>	
<i>Filmpersonell</i>	<i>Knyttet til prosjektorganisasjonen.</i>

Ulike flaggstater har ulike tilnæringer til hvordan personer som ikke utfører ordinære maritime driftsoppgaver er regulert, altså om Maritime Labour Convention (MLC) 2006 gjelder eller ikke. Dette kan skape visse utfordringer og potensiell konflikt mellom jurisdiksjoner. For eksempel når en arbeidstaker, eksempelvis offshore prosjektmedarbeider eller væpnet vakt, er ansatt av en utenlandsk arbeidsgiver på et norsk skip på utenlandsk sokkel, hvor heller ikke arbeidsmiljøloven får anvendelse når arbeidet om bord er av kort varighet. Dette reiser problemstillinger om lovvalg så vel som verneing. Eventuelle konflikter mellom flaggstatens regler og arbeidsrettslige regler i arbeidstakerens hjemland må imidlertid avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle.

3.3 NIS-loven

For flerbruksfartøy registrert i NIS gjelder skipsarbeidsloven med de unntak som fremgår av NIS-loven § 8 (anledning til å inngå avvikende tariffavtale), jfr. skipsarbeidslovens § 1-3.

NIS-loven gir adgang til å ansette utenlandske sjøfolk på nasjonale lønsvilkår. For skip registrert i NIS gjelder norsk lov med mindre annet er bestemt, jfr. *NIS-loven* § 3 første ledd. Utgangspunktet er derfor at skipsarbeidsloven gjelder fullt ut for skip registrert i NIS. Tanken er at registeret ikke skal skille seg vesentlig fra standarden i norsk skipsfart for øvrig.

Med hensyn til mannskapets rettsforhold er det likevel åpnet for at en rekke av bestemmelsene i sjømannsloven kan fravikes i tariffavtale. I forarbeidene er unntaksadgangen begrunnet med at tariff- og arbeidsforhold for skip i NIS bør være tilpasset internasjonalt anerkjent praksis for forhandlinger om tariff- og arbeidsavtaler.

3.4 Flaggstatens lovgivning og jurisdiksjon

Havretten: Befinner en seg utenfor territorialfarvannet gjelder et prinsipp om havets frihet – Norge har ikke jurisdiksjon.

Flaggstatens jurisdiksjon er utgangspunktet, jfr. Havrettskonvensjonens art. 87 og 94. Hva som ligger nærmere i dette følger av folkerettslig sedvane.

Er flerbruksfartøyet registrert i Luxembourg er det dette lands arbeidsmiljølovgivning for sjøfart som gjelder for arbeidet om bord.

3.5 Skipssikkerhetsloven og konstruksjonspersonell på flerbruksfartøy

Skipssikkerhetsloven gjelder norske skip uansett hvor de befinner seg, jfr. §§ 2 (1), 1. pkt. og § 3 (1).

Loven gjelder for utenlandske skip i norsk territorialfarvann, økonomisk sone og norsk kontinentalsokkel med de begrensninger som følger av folkeretten, jfr. ssl. §§ 2(1), 1.pkt. og § 3 (2) bokstav a-c. Havrettskonvensjonen er sentral folkerettslig avtale.

Sjøfartsdirektoratet har så langt overfor Industri Energi gitt uttrykk for at bestemmelsen om arbeids- og hviletid jfr. ssl. §§ 23 og 24 kun gjelder maritimt/natuiske personell og ikke for konstruksjonspersonell.

Sjøfartsdirektoratet har vist til forskrift til ssl. § 24, forskrift om arbeids- og hviletid på norske passasjer- og lasteskip mv. av 26.06.2007 nr. 705 § 1:

“§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder arbeids- og hviletiden for sjøfolk på norske passasjer- og lasteskip som utfører arbeid i skipets tjeneste, samt på fritidsfartøy når noen utfører arbeid om bord. Forskriften gjelder også for sjøfolk på norskregistrerte flyttbare innretninger under forflytning, som er under maritim drift”.

Industri Energi er av den oppfatning at forskriften ikke gjelder flerbruksfartøy offshore da dette ikke er “passasjer- og lasteskip”.

Industri Energi er av den oppfatning at Sjøfartsdirektoratets - etter gjeldende rett - er rett kompetent tilsynsmyndighet i forhold til ssl. §§ 23 og 24 i forhold til konstruksjonspersonnell som faller inn under lovens saklige og geografiske virkeområde, jfr. ssl. §§ 2 og 3.

Dersom dette ikke er tilfellet står vi i en situasjon der hverken Petroleumstilsynet, Arbeidstilsynet eller Sjøfartsdirektoratet er tilsynsmyndighet for konstruksjonspersonnell på flerbruksfartøy.

I forbindelse med at det er kommet ny skipsarbeidslov som trådte i kraft 20.08.2013 er det gitt en ny bestemmelse § 23 a i ssl (lov av 21.06.2013 nr. 102, ikraft 20.08.2013):

“Et skip skal ha sertifikat for arbeids- og levevilkår som dokumentasjon på at skipet på tidspunktet for utstedelsen tilfredsstiller krav til arbeids- og levevilkår fastsatt i eller i medhold av denne lov og skipsarbeidsloven”.

Sjøfartsdirektoratet er delegert myndighet til å gi forskrift etter ssl. § 23a, jfr. forskrift av 19.08.2013 nr. 1002. Det er foreløpig ikke gitt noen forskrift, men Industri Energi forstår av møtet med Sjøfartsdirektoratet at forskrift er under utarbeiding av Nærings- og handelsdepartementet. Sjøfartsdirektoratet har foreløpig ikke besvart Industri Energis anmeldelse av 11.11.2013 om brudd på arbeids- og hviletidsbestemmelsene om bord på flerbruksfartøy.

IV HMS regelverk på flerbruksfartøy – petroleumsregelverk eller maritimt regelverk?

Det følger av rammeforskriftens § 3:

“§ 3 Anvendelse av maritimt regelverk i petroleumsvirksomheten til havs

For flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister, og som følger et maritimt driftskonsept, kan relevante tekniske krav i Sjøfartsdirektoratets regelverk for flyttbare innretninger (rødboka) slik det lyder etter endringene i 2007 og senere endringer, og med utfyllende klasseregler som er gitt av Det norske Veritas, eller internasjonale floggstatsregler med utfyllende klasseregler som gir samme sikkerhetsnivå, med de presiseringer og begrensninger som følger av innretningsforskriften § 1, legges til grunn i stedet for tekniske krav som er gitt i og i medhold av petroleumsloven. Det maritime regelverket som velges brukt skal legges til grunn i sin helhet.

Petroleumstilsynet kan fastsette tilleggskrav, når disse kravene kan begrunnes ut fra sikkerhetsmessige hensyn”

I Petroleumstilsynets veiledning til rammeforskriftens § 3 fremgår:

...”Adgangen til å bruke denne paragrafen, jf. § 3, første ledd, forutsetter at innretningen følger et maritimt driftskonsept, har gyldige maritime sertifikater, og at det maritime regelverket som velges brukt i medhold av denne paragrafen legges til grunn i sin helhet.

Bestemmelsen omfatter bruk av flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister, men er begrenset til flyttbare innretninger som følger et maritimt driftskonsept, og som således ikke er permanent plassert på sokkelen. Bestemmelsen kan blant annet omfatte flyttbare boreinnretninger, brønnintervensjonsinnretninger, flerbruksinnretninger og enkelte typer flyttbare produksjonsinnretninger”.

Petroleumstilsynet skriver i fortolkning av 28.3.2003 til rammeforskriften § 3:

“Dersom en flerbruksenhet blir kategorisert som en innretning på grunnlag av den funksjonen den utfører på et gitt tidspunkt, vil sokkelregelverket gjelde fullt ut også for andre aktiviteter på innretningen, selv om disse aktivitetene i seg selv ikke anses som petroleumsaktivitet”.

Det betyr at det maritime regelverket som gjelder når flerbruksfartøyet utfører petroleumsvirksomhet som innretning også gjelder der flerbruksfartøyet utfører arbeidsoperasjoner som etter gjeldende rett faller inn under begrepet sjøfart.

Ptil har uttalelser i samme retning i fortolkning av 28.3.2003 til rammeforskriften § 3:

...”For flyttbare innretninger er dessuten deler av Sjøfartsdirektoratets forskrifter adoptert for maritime anlegg. Dette gjelder

innretningsforskriften § 38 om ballastsystem,

innretningsforskriften § 63 om stabilitet,

innretningsforskriften § 64 om forankring, fortoyning og posisjonering,

innretningsforskriften § 65 om dreieskive (turret).

Dersom en flerbruksenhet utfører ulike aktiviteter samtidig, skal dette ikke medføre redusert sikkerhetsnivå for den enkelte aktivitet, jf. aktivitetsforskriften § 26 om samtidige aktiviteter. Ved samtidige aktiviteter forutsettes det derfor at det er foretatt en særskilt vurdering for å dokumentere at dette ikke medfører ikke-akseptabel økning av risiko. I vurderingen av løsning skal det imidlertid i rimelig grad tas hensyn til at konseptet skal tjene flere driftsformål på en praktisk måte

V Tilsynsmyndighet – Pfil, Sjøfartsdirektoratet eller Arbeidstilsynet?

Merknader til pkt. 6.1.1 Fortsatt behov for samordning mellom ulike lover

Ekspertgruppen skriver på s. 125:

... "Der flere regelsett har felles virkeområde (overlapper hverandre), må det foretas en samordning. Helt siden av starten av norsk petroleumsvirksomhet har det vært en utfordring å samordne de forskjellige lovene og forskriftene som har med sikkerhet, både mht. hvilke regelsett som skal være dominerende og mht. organiseringen av det statlige tilsyn. Våre intervjuer viser at denne utfordringen eksisterer fremdeles" ...

Industri Energi krever at tilsynet med flerbruksfartøy legges inn under Petroleumstilsynet. Begrunnelsen er at Petroleumstilsynet har lengst erfaring og størst kompetanse knyttet til utfordringer offshore.

VI Merknader til ekspertgruppens rapport

Til pkt. 1.1 Oppnevning av ekspertgruppe

En konstaterer at Arbeidsdepartementet oppnevnte ekspertgruppe inneholder nettopp dette ekspert og akademisk profilert ekspertise. Det konstateres at ekspertgruppen ikke har representanter for partene i arbeidslivet.

Industri Energi merker seg at referansegruppen inneholder representanter for partene, myndighetene og en faglig representant. Det har likevel kun vært avholdt to møter og referansegruppen har kommet med innspill. Innspillene knyttet til flerbruksfartøy kom fra arbeidstakerorganisasjonen SAFE og bærer preg av å ha kommet inn i ettertid, og har heller ikke vært gjenstand for grundig analyse av ekspertgruppen. Dette taler klart for at Arbeidsdepartementet og/eller Nærings- og handelsdepartementet bør opprettes et bredt sammensatt utvalg som ser på hvilke konsekvenser det har at mer enn 50% av norsk olje- og gassproduksjon skjer via havbunnsbrønner i forhold til

- Bruken av flerbruksfartøy
- Lov- og forskriftsverk for arbeidsmiljølov
- HMS regelverket
- Tilsynsmyndighet
- Forslag om å samordne regelverket

Til pkt. 3.5.2 Regimeendringer påvirkes av storulykker

Ekspertgruppen viser til at det i den første fasen av oljevirkksomheten på norsk sokkel var det det maritime regimet som var modell for teknologivurdering av offshoreinnretninger. Noe av kontrollmyndigheten var delegert til private aktører som f.eks. Det Norske Veritas. På grunn av de store økonomiske og samfunnsmessige interesser som stod på spill ble det i 1972 etablert Oljedirektoratet som tilsynsorgan.

Industri Energi mener at det er svært viktig å få avklart hvem som er tilsynsmyndighet. Tilsynsansvaret bør i sin helhet eller i størst mulig grad tillegges Petroleumstilsynet. Det vises til uklare grenseflater mellom norske og utenlandske tilsynsmyndigheter for flerbruksfartøy, særlig når det gjelder konstruksjonspersonellet.

Ekspertgruppen skriver videre på s. 62:

... "Regimet for offshore risikoregulering og sikkerhetsstyring i Norge er utviklet i et samspill mellom sosiale, teknologiske og økonomiske faktorer og ulykkeshendelser".

Industri Energi viser til viktigheten av å opprettholde høy standard vedrørende sosiale forhold og arbeidsmiljø om bord på flerbruksfartøy. Industri Energi viser og til at over 50% av norsk olje- og gassproduksjon kommer fra havbrunnsbrønner og at subsea markedet er i ferd med å vokse ytterligere. Det går en utvikling i retning av ytterligere utbygging av havbrunnsbrønner i Nordsjøen, Norskehavet og på dypere vann i Barentshavet. Dette henger og sammenheng med at det er et uttalt mål for oljenæringen og myndighetene å utnytte feltene ytterligere og øke oljeproduksjonen gjennom økt utvinning på eksisterende felt.

Særlig når en beveger seg inn i miljømessig sårbare områder er det tungtveiende argumenter for å få en samordnet og helhetlig regulering av flerbruksfartøyene med tanke på å unngå ulykkeshendelser og storulykker.

Til pkt. 4 Utviklingstrekk i norsk petroleumsnæring og endringer i risikobildet

Kapittel 4 i rapporten er et svar på mandatets pkt. 1:

"Innebærer utviklingstrekk innenfor petroleumsvirksomheten (økt internasjonalisering, flere og mindre aktører på norsk sokkel, press på lønnsomhet og mulig press på partssamarbeidet) at utfordringene i næringen er endret på en slik måte at det tilsier tilpasninger også i myndighetenes oppfølging?"

Til pkt. 4.5 Internasjonalisering

Bruken av flerbruksfartøy er et eksempel på internasjonalisering. Selskapene som har undervannsoppdrag er utpregede internasjonale konserner som FMC, Subsea 7, Technip m.v.

Industri Energi slutter seg nok en gang til synspunktet om at økende internasjonalisering fører til utfordringer når det gjelder sosial dumping, trepartssamarbeid, svekkelse av

vernombudsordninger og økende bruk av ledelses- og styringssystemer som ikke i tilstrekkelig grad er tilpasset det norske regimet.

Til pkt. 4.6 Endring i risikobildet etter år 2000

På rapportens s. 84 fremkommer at framstillingen er begrenset til faste og flyttbare innretninger. Fartøyer (herunder flerbruksfartøyer) er ikke inkludert ettersom de i hovedsak ikke er regulert av petroleumstregelverket.

Det betyr at flerbruksfartøy ikke er vurdert hverken i forhold til arbeidsulykker, arbeidsrelatert sykdom, storulykkepotensiale eller miljøutslipp.

Etter år 2000 har det vært tre omkomne på faste og flyttbare innretninger og tre omkomne på fartøyer. For fartøyer er det for perioden 2001-2012 angitt 6,6 omkomne per 100 millioner arbeidstimer en beregning som ligger betydelig over produksjons- og flyttbare innretninger.

Til pkt. 6.1.1 Fortsatt behov for samordning mellom ulike lover.

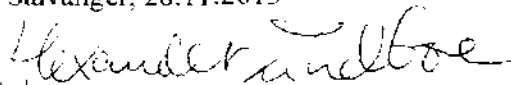
Industri Energi er enig i at det er et behov for samordning mellom ulike lover – særlig arbeidsmiljøloven, petroleumsløven, skipsarbeidsloven, skipssikkerhetsloven og forurensningsloven.

VII Oppsummering

Industri Energi mener følgende om flerbruksfartøy:

- 1) Lovverket på HMS og arbeidsmiljø må samordnes.
- 2) Alle operasjoner som utføres av konstruksjonspersonell på flerbruksfartøy bør underlegges arbeidsmiljøloven
- 3) Konstruksjonspersonell på flerbruksfartøy må underlegges Petroleumstilsynet som rett tilsynsmyndighet
- 4) Det må settes ned et bredt sammensatt utvalg som vurderer flerbruksfartøy med tanke på endring i lov- og forskriftsverk

Stavanger, 28.11.2013

Alexander Lindboe
Advokat MNA

Abonner | Nettstedskart | Kontakt | English | [aa](#)

Nyheter | Tema | Publikasjoner | Kart | Føleverk | Rapportering | Om ODD

[Hjem](#) / [Nyheter](#) / Mest fra havbunnsbrønner

[Resultat av leteboring](#)

[Borelayve](#)

[Produksjonstall](#)

[Offentlig journal](#)

Mest fra havbunnsbrønner

08.16.2011 **På norsk kontinentalsokkel produseres det nå mer olje og gass fra brønner på undervannsinstallasjoner enn fra plattformbrønner.**

Oljedirektoratet har sortert produksjonen fra feltene i 2010 og funnet at havbunnsbrønnene dominerer.

I fjor ble det produsert nær 131,3 millioner standard kubikkmeter (Sm³ o.e.) oljeekvivalenter fra havbunnsbrønner og vel 125,4 millioner Sm³ o.e. fra plattformbrønner.

Det er i økt produksjon av gass som har gjort at produksjonen fra havbunnsbrønner overstiger produksjonen fra de faste plattformene. Store gassprodusenter som feltene Troll i Nordsjøen og Ormen Lange og Åsgard i Norskehavet bidrar mye med sine mange undervannsinstallasjoner.

De siste 10 årene har trenden med flere havbunnsbrønner vært stigende. Stadig bedre teknologiløsninger har gjort at det mulig å bygge ut mange små forekomster med undervannsinstallasjoner i tilfeller der løsning med en fast plattform ikke har vært regningssvarende.

OLJEORDLISTE

[ordliste](#)

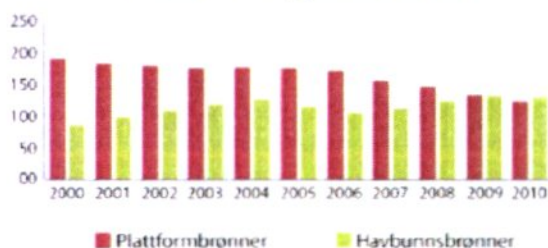
ABONNER PÅ NYHETER

Få siste nytt fra Oljedirektoratet tilsendt på e-post.

- Resultat av leteboring
- Boretillatelse
- Produksjonstall
- Andre nyheter
- Faktasider - teknisk informasjon

[Sen](#)

**Total produksjon
havbunnsbrønner og plattformbrønner**

Tema: [Bjgnner](#)

[Lign en venn](#)

[Del på Facebook](#)

[Skriv ut](#)

Oljedirektoratet, Professor Olav Hanssens vei 10, PB 600, 4003 Stavanger
Tlf: 51 87 60 00 | E-post: postboks@npd.no | Dropzone - Overføring av filer | [RSS](#) | [Twitter](#)

Na kan alle være oljeeksperter
Nye felt- og riggsider på Offshore.no

offshore.no

 Søk

• NYHETER KATALOGEN

[Nyheter](#)
[Jobb](#)
[Offshore](#)
[Offshore Data](#)
[Kontrakter](#)
[Internasjonal](#)
[Magasin](#)
[Nyhetstrev](#)
[Annonser](#)
[Like](#) 31k

[Feltdata](#)
[Feltstatistikk](#)
[Riggdata](#)
[Oljepris](#)
[Unit Converter](#)

Brent Crude: 51 07,16 WTI Crude: 59,428

Feltstatistikk

Feltdata

FELTSTATISTIKK PÅ NORSK SOKKEL

BARENTSHAVET
 Produserende felt: 1
 PUD godkjente felt: 1
 Fremtidige prosjekter: 2

NORSKEHAVET
 Produserende felt: 17
 PUD godkjente felt: 1
 Fremtidige prosjekter: 10

NORDSJØEN (NORD)
 Produserende felt: 28
 PUD godkjente felt: 3
 Fremtidige prosjekter: 9

NORDSJØEN (MIDTRE)
 Produserende felt: 21
 PUD godkjente felt: 2
 Fremtidige prosjekter: 5

NORDSJØEN (SØR)
 Produserende felt: 14
 PUD godkjente felt: 1
 Fremtidige prosjekter: 5

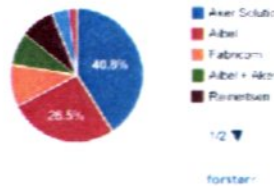
Fakta

Rammekontrakter

Modifikasjon og vedlikehold

Grafen viser oversikt over antall rammekontrakter i selskapsvis for på norske felt. Inneholder av rammekontrakt per felt finnes du på feltidene

Totalt har 7 selskaper rammekontrakter på 138 felt på norsk sokkel

Nøkkeltall

Olje

Totalt reservert	5 119 900 000 Sm ³
Gjenstående reservert	1 104 800 000 Sm ³
Produsert	3 794 700 000 Sm ³
Gjenstående reservert %	8 332 930 000 Sm ³
Gjenstående med kapasitet	\$958 254 080 000

Gass

Totalt reservert	3 396 200 000 Sm ³
Gjenstående reservert	2 230 400 000 Sm ³
Produsert	1 165 800 000 Sm ³

Mest gjenstående investeringer

1. SNORRE	kr 47 772 790 000
2. TROLL	kr 45 561 096 000
3. ELDØSK	kr 37 443 937 000
4. EKOFISK	kr 35 485 081 000
5. AASTA-HANSTEEN	kr 34 272 000 000

Totalt investeringer

1. TROLL	kr 211 276 800 000
2. EKOFISK	kr 190 915 700 000
3. OLF-TAKS	kr 149 385 600 000
4. STATFJORD	kr 143 136 000 000
5. SNORRE	kr 132 249 600 000

Gjenstående oljereserver

1. JOHAN SVERDRUP	300 000 000 Sm ³
2. EKOFISK	129 800 000 Sm ³
3. SNORRE	84 100 000 Sm ³
4. VALHALL	47 500 000 Sm ³
5. HEIDRUN	43 100 000 Sm ³

Gjenstående gassreserver

1. TROLL	944 800 000 Sm ³
2. ØRVEIN-ÅNDE	207 700 000 Sm ³
3. BND-HVIT	136 800 000 Sm ³
4. ÅSDAHO	64 100 000 Sm ³
5. ØISERFRO	65 200 000 Sm ³

Gjenstående kondensatreserver

1. SLEIPNER VEST	32 900 000 Sm ³
2. SLEIPNER ØST	27 000 000 Sm ³
3. SØR-VIT	22 500 000 Sm ³
4. ÅSGÅRD	17 100 000 Sm ³
5. ØRVEIN-ÅNDE	8 700 000 Sm ³

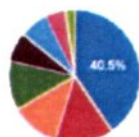
Gjenstående NGL-reserver

ÅSGÅRD	5 000
--------	-------

ISO

Grafen viser oversikt over antall ISO kontrakter selskaperne har på norsk felt. Inntrykket av gjennomsnittet per felt finner du på feltidene

Totalt har 8 selskaper gjennomsnittet på 134 felt på norske sokkel

- B.S. Industrier
- Beerenberg
- Beerenberg
- Sarco
- Kaafar Ener

12 ▼

forstør

2	TRULL	0 MT
3	STATFJORD	0 MT
4	SKJØLDA	0 MT
5	SKJØLDA 201	0 MT

Sterste oljefunn

1	STATFJORD	570 400 000 SM3
2	SKJØLDA	440 000 000 SM3
3	SKJØLDA	344 000 000 SM3
4	SKJØLDA	285 000 000 SM3
5	SKJØLDA	230 000 000 SM3

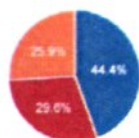
Sterste gassfunn

1	TRULL	112 800 000 000 SM3
2	STATFJORD	98 000 000 000 SM3
3	SKJØLDA	207 700 000 000 SM3
4	SKJØLDA	176 700 000 000 SM3
5	SKJØLDA	164 000 000 000 SM3

Boring og brønn

Grafen viser oversikt over antall borer og brønn selskaperne har på norske felt. Inntrykket av gjennomsnittet per felt finner du på feltidene

Totalt har 3 selskaper gjennomsnittet på 132 felt på norske sokkel

- Archer
- KCA Deutag
- Offshore Drilling

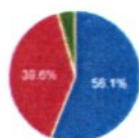
forstør

Subsea

Totalt er 128 subseatrør og 758 subseatrør installert på norske sokkel

Andel subseatrør

Grafen viser oversikt over antall subseatrør installert og leverandør på norske sokkel. Detaljert oversikt per felt finner du på feltidene

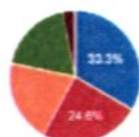

- PHC
- Aker
- Solutec
- Cameron

forstør

Subseatrør per lokasjon

Grafen viser oversikt over antall subseatrør installert på de forskjellige områdene på norske sokkel

- Nordbøen (nord)
- Nordbøen (sødr)
- Norskshavet
- Nordbøen 1
- Barentshavet

forstør

Subsea hebbek

Grafen viser oversikt over subseatrøringene på norske sokkel. Inngangspunktet finner du på feltidene

Operatører

Grafen viser operatørene og antall operatører på norske sokkel

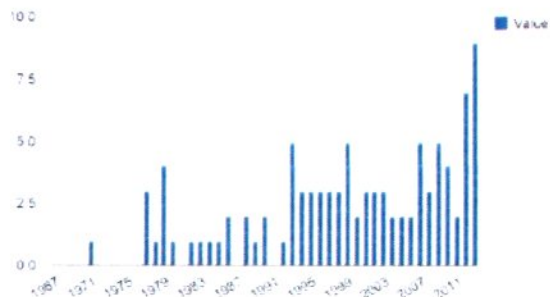

- Statoil
- ConocoPhillips
- BP Norge
- Talisman N
- Total E&P

15 ▼

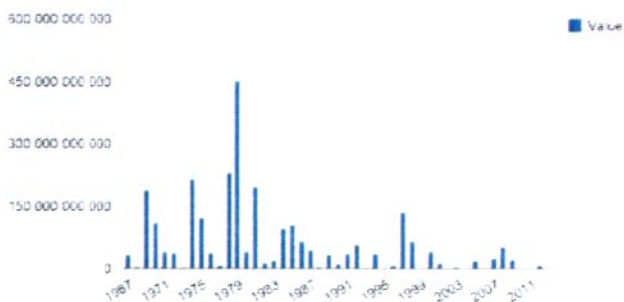
forstør

Funn og produksjonsstart
 Grafen viser når funn og produksjonsstart

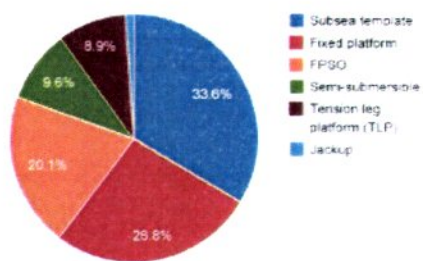
forstør

Totale investeringer for felt
 Grafen viser totale investeringer fordelt på år.

forstør

Utbyggingskonsepter
 Grafen viser den prosentvise fordelingen av utbyggingskonsepter

forstør

Tips oss

Teleten Bergen: 55 20 72 00
 Teleten Stavanger: 51 56 42 82
 E-post: tips@offshore.no

Kontakt oss

Offshore Media Group
 Adresse
 Semla bord: 55 20 72 00
 Semla bord: 51 56 42 80

Annonserer

Bergen: 55 20 72 00
 Stavanger: 51 56 42 80
 Annonsering
salg@offshore.no
 Salingsannonser
salingsannonser@offshore.no

Ansvarlige

Sjefredaktør: Hege Kæren

OPPHAVSRETT

All innhold er opphavsrettslig beskyttet
 Copyright: Offshore Media Group AS

Markedet som øker 84 prosent

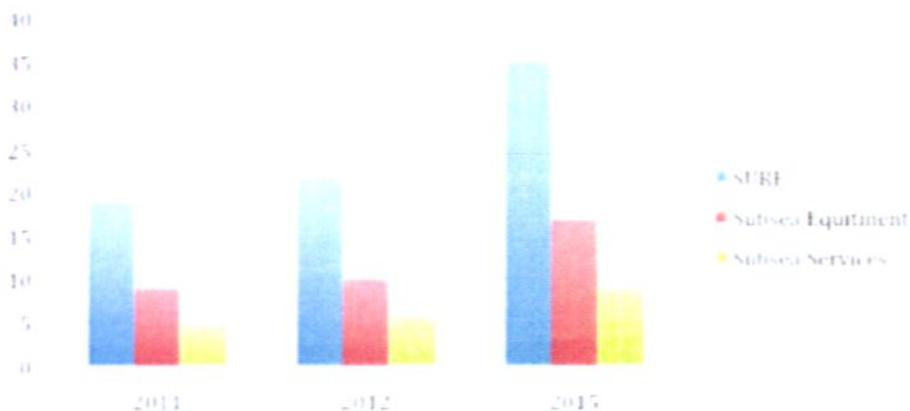
- Subsea har gått fra å være en nisje til å bli hovedbeinet i oljen.

Små og store subsea-relaterte bedrifter står foran en gigantisk opptur de neste årene. Ifølge tall fra Rystad Energy skal markedet nesten doble seg frem til og med 2015.

Tredelt marked

Rystad Energy deler opp subsea-markedet i tre deler. Det første segmentet er SURF-markedet. Dette er i grove trekk installasjon av utstyr som umbilicals, risers og flowlines. Segment nummer to kalles Subsea Equipment, mens den siste delen er Subsea Services, som omfatter tjenester innen IRM og ettermarkedet.

Samlet er det ventet at oljeselskapenes innkjøp innen disse tre områdene vil ha en global vekst fra 33 milliarder dollar i 2011 til 61 milliarder dollar i 2015.

Oppgitt i milliarder dollar

- Det er forventet klar vekst i alle disse tre segmentene, men med relativt størst vekst i de utviklingsorienterte segmentene SURF og Subsea Equipment. Her ligger det an til en vekst på mellom 60 og 70 prosent. Dette forklares med en solid global utviklingsagenda på dypt vann fremover, mens det driftsrealterte Subsea Service-segmentet avhenger mer av det som alt er installert enn nyutvinning. Vi venter sterk vekst her også, men mer langsiktig og ikke høyere enn de to andre.

Slik forklarer Erik Holm Reiso, partner i Rystad Energy markedstallene presentert her.

Mange oppstarter fremover

Aktørene som leverer inn til en eller flere deler av subsea-markedet kan forvente seg en bratt stigning i utvikling av nye subsea-felt, eller felt med flytende produksjon med subsea-brønner, de neste årene. Slik Rystad Energy definerer subsea-felt vil totalt 61 felt få oppstart i 2012. Dette øker til hele 91 i 2015. I Norge vil felt som Knarr, Stjerne, Skuld og Goliat bli satt i drift. Internasjonalt finnes også store muligheter gjennom CLOV og PSVM i Angola, Papa Terra og Lula Fase I i Brasil, og Jack/St. Malo og Tubular Belles i den amerikanske delen av Mexicogolfen.

- Alle de viktige markedene er i kraftig vekst fremover. Både Norge, Angola, Mexicogolfen, Brazil og Australia. Det er generelt sterk vekst innen subsea i de fleste dypvannsregioner og det er dermed spennende muligheter i mange markeder. Offshore E&P innkjøpsnivå globalt vil øke fra 348 til 465 milliarder dollar over perioden 2012-2015, noe som gir gode eksportmuligheter for norske leverandører, sier Reiso.

Dette betyr at det forventes oppstart av en lang rekke subsea juletrær. Beregninger viser antall treoppstarter skal øke fra 375 i 2012 til 530 i 2015.

Nærmer seg 60 prosent

Over 53 prosent av produksjonen i Norge i dag kommer fra subsea-felt.

Dette venter Reiso at vil stige vesentlig i årene fremover. Han anslår at dette tallet vil være 55 prosent i 2015 og hele 58 prosent i 2020.

Det skal også brukes enda mer penger på subsea-utbygginger sammenliknet med andre typer utbyggingsløsninger. Slik analyseselskapet definerer et subsea-felt vil 108 milliarder dollar i 2012 bli til 169 milliarder i 2015. For alle andre typer summert er tilsvarende tall 131 milliarder dollar i 2012 til 159 milliarder i 2015.

Klargjør seg for boomen

Bransjen selv er nå rigger for oppturen, blant dem Aker Solutions.

- Bare se ti år tilbake da vi gikk her på ONS, da var det svært lite. Nå ser du subsea-utstyr overalt og det reflekterer den veksten vi har sett. Subsea har gått fra å være en nisje til å bli hovedbeinet i oljen.

Det sier Svenn Ivar Fure, direktør for Strategi og Forretningsutvikling til Offshore.no.

Subsea er mye

Han peker også på at det ikke bare er installasjon av nye juletrær som er en god målestokk på hvor mye markedet vokser, men også en hel rekke av mindre og mer ukjente prosjekter.

Her handler det om for eksempel oppgraderingsprosjekter, intervensjonsmarkedet, tie-in-markedet og ikke minst oppdrag innen kontrollsystemer.

Det mange ikke vet, er at Aker Solutions har levert 30 prosent av alle kontrollsystemer på verdensbasis.

100.000 søknader

Og de vil vokse enda mer, på alle områder. Det er allerede bestemt å investere en halv milliard kroner for å doble kapasiteten i Tranby og Malaysia. Bare i fjor ansatte de 2.700 mennesker - 1.100 av disse er i Norge. I år skal nye 3.000 hentes inn på verdensbasis. Og enda flere vil være

med på oppturen.

I 2011 mottok Aker Solutions hele 100.000 jobbsøknader, i følge selskapet selv.

Nest størst i Norge

Her hjemme er de nummer to når det kommer til leverte juletrær og manifolder på norsk sokkel. I følge tall fra Offshore.nos feltsider har nemlig FMC 44 prosent og Aker Solutions 32 prosent av dette. Fure understreker at selv om de planlegger å bli større, er det ikke viktig i seg selv å bli nummer en.

- Vi skal jobbe videre for å bli best mulig på de kontraktene vi allerede har. For oss er det ikke noe poeng i seg selv å bli nummer en - vi gjør det vi er gode på, det er det beste i det lange løp.

Skriv ut

SUBSEABRANSJEN

– Subseamarkedet skal dobles innen 2020

Vil trenge 1000-1500 universitetsutdannede i året.

Av [Ole Ketil Helgesen](#)

Publisert: 19. juni 2013 kl. 10:50 - Oppdatert: 19. juni 2013 kl. 10:52

Subsea-teknologi

annonse:

- Subsea refererer til den delen av olje- og gassindustrien som finner sted på havbunnen. Uten subseateknologi ville mange av dagens olje- og gassforekomster ikke vært mulig å utvinne.
- Fordelene med subsea produksjonsanlegg er at de er kostnadsbesparende og mer energieffektive enn en plattform. Byggekostnadene er lavere, og man slipper driftsutgifter som helikoptertransport og hotell drift for de ansatte.
- Undervannsanlegg er i mange tilfeller den eneste løsningen for utbygging av felt på store dyp eller i klimatisk tøffe farvann.

Vi søker:

Dette er NCE Subsea

- Rundt 100 bedrifter og organisasjoner er nå en del av klyngenettverket NCE Subsea.
- Bergensregionen har et av verdens sterkeste fagmiljøer innen undervannsteknologi.
- En vesentlig del av verdens 3000 undervannsbrenner driftes av fagmiljøet i Bergen.
- I 2008 arbeidet mer enn 4600 mennesker i subseaklyngen i Hordaland, og bedriftene omsatte for over 11,6 milliarder kroner.

Les også:

Subseabransjen er en av Norges viktigste eksportnæringer og sysselsetter mer enn 12 000 ansatte.

Norge anses faktisk som verdensledende innen undervannsteknologi til olje- og gassbransjen. Men det er utfordrende for et lite land å beholde ledertrøyen i en av verdens raskest voksende næringer.

– Vi ser en ekstremvekst innen subsea. Ifølge Rystad Energy har norskbaserte virksomheter i dag over 50 prosent av det globale subseamarkedet på 40 milliarder dollar. Innen 2020 skal dette markedet vokse til mer enn 100 milliarder dollar, sier Trond Olsen, administrerende direktor i næringsklyngen NCE Subsea.

Mangler folk

Han sier at den eksplosive veksten skaper store utfordringer, og at Norges posisjon som verdensledende innen subsea er langt fra sikker.

– **Vi har ikke tilgang på tilstrekkelig kompetent personell til å følge veksten. Dersom vi skal beholde og videreutvikle markedsposisjonen, må norske aktører enten flagge ut deler av virksomheten eller hente arbeidskraft i utlandet. Det er ikke mulig for et lite land å klare å løse det ventede kompetansegapet med egne ressurser, ifølge Olsen.**

Han ber de store subsea-aktørene om å holde seg unna småbedriftene i Norge.

– Spesielt de store selskapene må ta ansvar så de ikke ødelegger vårt svært vellykkede innovasjonssystem gjennom å utarme små, innovative bedrifter for personellressurser.

Les også: [Årets ingeniørbragd er klar for havbunnen](#)

Økte eksportmuligheter

Underwater Technology Foundation har fått Rystad Energy til å analysere subseamarkedet og kompetansesituasjonen i næringen.

Den omfattende rapporten til analyseselskapet konkluderer med at det er enorme muligheter for den norske subseaklyngen i årene som kommer.

– Vi tror at aktivitetsnivået i subseanæringen vil vokse med 10–11 prosent i året frem til 2020. Dette skyldes først og fremst fremveksten av subseautbygginger i Brasil, Australia og Vest-Afrika. Men subseaindustrien i land som Angola, Nigeria og Australia har ikke mulighet for å skaffe nok lokal kompetanse. Dermed er de avhengige av import, noe som vil medføre at mye av veksten i antall ansatte vil komme i de eksisterende hovedklyngene i Norge, USA og Storbritannia, sier Nils-Henrik Bjurstrøm, prosjektleder i Rystad Energy.

I likhet med UTC advarer også Rystad Energy om at det blir utfordrende for den norske subseaklyngen å få tak i kompetent arbeidskraft.

– Norge er et lite land. Vi utdanner ikke mer enn rundt 3000 med universitetsgrad i petroleumrelaterte fag i året. Subseabransjen alene har behov for 1000–1500 nyansatte med universitetsgrad per år. Men det er mulig å løse kompetansemangelen dersom bransjen er villig til å tenke utradisjonelt når det gjelder rekruttering.

Les også: [– Subsea er det nye rommet](#)

Eksplisitt: Den norske subseabransjen må hente flere tusen nye ingeniører for å holde tritt med veksten i markedet.

Trenger utlendinger

Bjurstrøm sier bransjen må til utlandet for å få tak i kompetent personell.

– Globalt sett er det ikke mangel på nyutdannede ingeniører. Det er god tilgang på nyutdannede både i Europa og resten av verden. Noen bedrifter er kanskje ikke helt komfortable med å hente kompetanse i utlandet, men det er nødvendig dersom den norske klyngen skal henge med i utviklingen, sier Bjurstrøm.

Han erkjenner at det er mer problematisk å få tak i folk med noen års erfaring.

– For å få tak i disse må man nok se til andre bransjer som for eksempel bilindustrien og flyindustrien. I Storbritannia har bransjeorganisasjonene allerede startet med omskoleringskurs til subseanæringen. Vi har kanskje ikke så mange andre næringer å hente folk fra, men i vårt naboland er det blant annet en stor bilindustri.

Rystad Energy tror også at et tettere samarbeid mellom bedrifter i subseanæringen kan bidra til å løse kompetanseutfordringen.

Les også:

[Dette blir Lundins subsea-svenneprøve](#)

[Gar for subsealøsning på Ormen Lange](#)

[Det finnes ikke store nok skip til framtidige subseautbygginger](#)

[Hjem](#) / [Teknologi og innovasjon](#) / [Feltutvikling](#) / [Havbunnsanlegg](#) / Kort om havbunnsanlegg

Kort om havbunnsanlegg

Våre mål er å maksimere produksjonen på norsk sokkel og tilrettelegge for ytterligere vekst.

hvbunnsramme.

I tillegg til å være en ledende operatør av innovative flytende produksjonsplattformer og produksjonsskip har Statoil en imponerende merittliste når det gjelder produksjon av hydrokarboner via undersjøiske (havbunns-) installasjoner.

For å nå målene arbeides det med å videreutvikle teknologi langs fire akser:

- Kompakte og miljøvennlige løsninger
- Løsninger som kan gi økt utvinning fra reservoarene
- Teknologi som muliggjør lang tilbakeknytningsdistanse til land
- Utstyr for store havdyp

I enkelte tilfeller vil disse teknologiene måtte kombineres.

Når utstyret er utviklet og installert, er det avgjørende å ha på plass effektive intervensjonssystemer for å kunne utføre modifikasjoner og reparasjoner både i brønnen og på havbunnen.

Det er utviklet dedikerte høykapasitetsfartøyer for inspeksjon, vedlikehold og reparasjon (IMR), lett brønnintervensjon (LWI) og TTD-sidesteg med borerør (TTRD) på havbunnen for å sikre kort responstid og høy produktivitet og utvinningsgrad fra reservoarene.

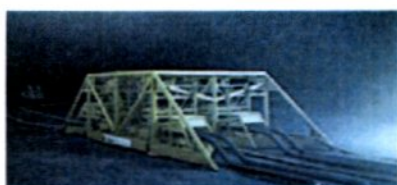

25 år med havbunnsteknologi

Undervannshistorien

Lær om utviklingen av havbunnsteknologi i denne animasjonen, og hvordan Statoil har blitt industriledende innen u...

Asgard Havbunns gasskompresjon

Det Statoil-opererte Asgard-feltet er en komplett undervannsutbygging og det fremste...

Avanserte løsninger gir økt utvinning på Tyrihans

Dette er et olje- og gassprosjekt Statoil har under prosjektering i Nordsjøen.

Lang tieback til land - Snøvit

Utbyggingsprosjektet Snøvit omfatter den lengste og nordligste undersjøiske tieback...

Havbunns gasskompresjon

Havbunns gasskompresjon er et av våre viktigste tiltak for å levere volumer fra eksisterende felt på norsk sokkel...

Tordis

Tordis er det første kommersielle havbunnsanlegget i verden som skiller olje og vann fra havbunnsbrønnene.

Ormen Lange

Ormen Lange-utbyggingen under vann ble et teknologisk eventyr, og er blant de største og mest krevende industripr...

Publisert 2007-09-28 19:25 CET Oppdatert 2011-11-30 09:39 CET

Home / [Teknologi og innovasjon](#) / [Feltutvikling](#) / [Havbunnsanlegg](#)

Lengre, dypere, kaldere

Halvparten av vår produksjon kommer fra våre 500 havbunnsbrønner. Vi vil gå lengre, dypere og kaldere for å aksellere og øke vår produksjon.

HISTORIEN
UNDER VANN
Lær om
utviklingen av

havbunnsteknologi i denne animasjonen, og hvordan Statoil har blitt industriledende innen undervannsprduksjon

Longer, deeper, colder

Subsea-film

Home > Om oss > Fremtid > Nærproduksjonsløsninger > Sokkel > Fast track

Fast track

Fast track er navnet på Statoils satsning på standardiserte utbyggingsløsninger for små, marginale felt. Målet er å ha fem felt i drift i overgangen 2012/2013.

6th generation 2015-

The first vital decisions for the 6th generation have been taken by sanctioning the seabed gas compression projects for Cullfax and Asgard.

By these projects technologies will be proven which will be an important part of future subsea factories. This period is also expected to be dominated by deeper waters, longer step-out distances and the start of arctic challenges. The Aasta Hansteen development is expected to lead the way into deeper waters, and subsea will play an important role in the development of the new Barents discoveries like Skrugard and Havis.

2011-2012

2013-2014

2015-2016

2017-2018

2019-2020

6th generation
2015-

Halvparten av den norske oljen og gassen ligger fortsatt under havbunnen, men i områdene hvor oljeindustrien har tilgang er det stadig lengre mellom store enkeltfunn. Fast track er en arbeidsmetode som skal halvere utbyggingstiden for enkle felt på norsk sokkel. En slik standardisering er med på å få opp utbyggingstempoet, og det skaper lønnsomhet i små felt som det tidligere har vært vanskelig å gjøre lønnsomme.

Statoil har lovet markedet å opprettholde dagens produksjonsnivå på norsk sokkel. Ettersom mange av dagens felter har fallende produksjonskurver, innebærer lovnaden at selskapet må øke produksjonen med om lag en tredel. Vi er klare til å møte den utfordringen, og satsinger på hurtigutbygginger viser at tar ansvar for å maksimere potensialet for norsk sokkel.

Fast track reduserer normalt den for enkle utbygginger fra om lag 5 år til 2-3

Hjem / Vår virksomhet / Ny produksjon norsk sokkel / Fast track

Fast track

Fast track er navnet på Statoils satsning på standardiserte utbyggingsløsninger for små, marginale felt. Målet er å ha fem felt i drift i overgangen 2012/2013.

5th generation 2007-2014

Standardisation and increased recovery: So far, one objection to subsea wells has been that you could not produce the same volume from such wells as you produce from traditional wells connected to a production system on a platform.

Thanks to new smart wells it is possible to obtain more information from the reservoirs and perform efficient well interventions which have almost eliminated this gap.

The Tyrihans field, which came on stream in 2009, is an example of such a field. Tyrihans also installed a system for injecting seawater into the reservoir by using pumps on the seabed.

This generation of subsea technology has formed the basis for Statoil's development of a standard subsea catalogue and a new range of successful fast-track subsea tie-backs.

1st generation
1986-1990

2nd generation
1991-1995

3rd generation
1996-2002

4th generation
2004-2007

5th generation
2007-2014

6th generation
2015

Halvparten av den norske oljen og gassen ligger fortsatt under havbunnen, men i områdene hvor oljeindustrien har tilgang er det stadig lengre mellom store enkeltfunn. Fast track er en arbeidsmetode som skal halvere utbyggingstiden for enkle felt på norsk sokkel. En slik standardisering er med på å få opp utbyggingstempoet, og det skaper lønnsomhet i små felt som det tidligere har vært vanskelige å gjøre lønnsomme.

Statoil har lovet markedet å opprettholde dagens produksjonsnivå på norsk sokkel. Ettersom mange av dagens felter har fallende produksjonskurver, innebærer lovnaden at selskapet må øke produksjonen med om lag en tredel. Vi er klare til å møte den utfordringen, og satsingen på hurtigutbygginger viser at tar ansvar for å maksimere potensialet for norsk sokkel.

Fast track reduserer normaltiden for enkle utbygginger fra om lag 5 år til 2,5

Hjem / Vår virksomhet / Ny produksjon norsk sokkel / Fast track

Fast track

Fast track er navnet på Statoils satsning på standardiserte utbyggingsløsninger for små, marginale felt. Målet er å ha fem felt i drift i overgangen 2012/2013.

4th generation 2004-2007

Crossing new frontiers: The formerly "impossible" development projects were now made possible. The era of easy oil was over, and the fields that were discovered involved enormous development challenges. Gas was discovered on the Kristin field, but the reservoir pressure and temperature were higher than in any other developed field on the NCS.

At Ormen Lange and Snøhvit the distance was the greatest challenge. Statoil decided to use subsea-to-shore solutions for these fields, and with long pipelines bringing the gas to land rather than to a platform.

The Tordis subsea separation, boosting and injection system was developed and installed to pursue the ambition of a subsea factory. This system removes water and increases the oil pressure by pumping and re-injecting the water.

1st generation 1986-1990	2nd generation 1991-1995	3rd generation 1996-2002	4th generation 2004-2007	5th generation 2007-2014	6th generation 2015
-----------------------------	-------------------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	-----------------------------	------------------------

Halvparten av den norske oljen og gassen ligger fortsatt under havbunnen, men i områdene hvor oljeindustrien har tilgang er det stadig lengre mellom store enkeltfunn. Fast track er en arbeidsmetode som skal halvere utbyggingstiden for enkle felt på norsk sokkel. En slik standardisering er med på å få opp utbyggingstempoet, og det skaper lønnsomhet i små felt som det tidligere har vært vanskelige å gjøre lønnsomme.

Statoil har lovet markedet å opprettholde dagens produksjonsnivå på norsk sokkel. Ettersom mange av dagens felter har fallende produksjonskurver, innebærer lovnaden at selskapet må øke produksjonen med om lag en tredel. Vi er klare til å møte den utfordringen, og satsingen på hurtigutbygginger viser at tar ansvar for å maksimere potensialet for norsk sokkel.

Fast track reduserer normaltiden for enkle utbygginger fra om lag 5 år til 2,5

Utskrift fra Lovdata - 28.11.2013 11:04

Arbeidsretten - ARD-2012-21

Instans	Arbeidsretten - Dom.
Dato	2012-11-28
Publisert	ARD-2012-21
Stikkord	Tariffavtalers omfang. Prosess - partsevne.
Sammendrag	<p>Oljeserviceavtalen mellom NHO/Norsk olje og Gass - LO/Industri Energi (OSA) punkt 2.3.1 bestemmer at for utenlandsk personell ansatt på internasjonale betingelser skal arbeid innenfor avtalens virkeområde kunne foretas til kompensasjon som ut fra en helhetsvurdering koster arbeidsgiver like mye som det som totalt tilkommer en ansatt omfattet av OSA. Spørsmålet i saken var om bestemmelsen fikk anvendelse i tilfeller hvor arbeidet innenfor avtalens område ble utført i form av underentreprise eller ved innleie av arbeidstakere, illustrert ved virksomheten i selskapene Subsea og Technip. Arbeidsretten kom til at forutsetningen for anvendelse av OSA punkt 2.3.1 var at arbeidstakerne var omfattet av OSA punkt 2.1.1. Bestemmelsen fikk da ikke anvendelse i tilfeller hvor ansatte i et konserns bemanningsselskap arbeidet på konsernets fartøy eller hvor det norske selskapet fikk utført arbeid ved et fartøy fra konsernet ble satt til å utføre arbeidet. Gjennomføringen av prosjekter i Subsea og Technip var da eksempler på arbeid som falt utenfor punkt 2.3.1. Saken var ikke lagt opp med sikte på avklaring av OSAs ufriavelighetsvirkninger for øvrig eller av hva som skal til for at det i OSAs forstand forelå et dobbelt ansettelsesforhold. Ut fra det resultat Arbeidsretten kom til, var det ikke nødvendig å ta stilling til de EOS-rettslige spørsmålene saken kunne ha reist.</p>
Saksgang	Saksnr: 33/2011 Lnr.: 38/2012.
Parter	Landsorganisasjonen i Norge, med Industri Energi (Advokat Sigurd-Oyvind Kambestad) mot Næringslivets Hovedorganisasjon, (Advokat Margrethe Meder. Rettslig medhjelper: Advokat Ingvald Falch med 1. Subsea 7 B.V. - filial Subsea 7 Norway NUF, og (Advokat Tarjei Thorkildsen) 2. Technip Norge AS (Advokat Bjørn Jacobsen).
Forfatter	Jakob Wahl, Tron Løkken Sundet, Trond Dolva, Tove Stangnes, Lars Chr. Berge, Kjell Bjørndalen, Terje Solberg.

Saken gjelder:

Spørsmål om Oljeserviceavtalen punkt 2.3.1 får anvendelse i tilfeller hvor arbeid utføres i form av underentreprise eller ved innleie av arbeidstakere.

- (1) Saken gjelder spørsmål om Oljeserviceavtalen punkt 2.3.1 får anvendelse i tilfeller hvor arbeid innenfor avtalens område utføres i form av underentreprise eller ved innleie av arbeidstakere.
- (2) **I. Sakens tariffrettslige ramme**
- (3) Det er mellom Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)/Oljeindustriens Landsforening (OLF, nå Norsk Olje og Gass) på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge (LO)/Industri Energi (IE) på den andre siden

inngått overenskomst for oljeservicebedrifter (Oljeserviceavtalen (OSA)). Avtalen består av seks deler samt bilag. Hovedavtalen LO-NHO er del I. Del II inneholder fellesbestemmelser, del III gjelder arbeid offshore, del IV gjelder arbeid i land, del V har diverse bestemmelser, mens det i del VI er inntatt bestemmelser for dykkerpersonell som arbeider på nordvesteuropisk kontinentalsokkel. Det er i del III inntatt bestemmelser om normallønn og i del IV bestemmelser om minstelønn. Del II har i punkt 2 blant annet slike bestemmelser:

«2.1 Virkeområde

2.1.1 Avtalen får anvendelse for ansatte i bedrifter som driver virksomhet på eller mot norsk kontinentalsokkel innen eller i tilknytning til undervannsaktiviteter, bore- og brønnaktiviteter, geologiske undersøkelser og tjenester, samt for annet arbeid innen eller i tilknytning til oljevirksomheten som partene måtte bli enige om. Dykkerpersonell omfattes bare av avtalens Del I og VI.

...

2.2 Særaftaler

...

2.3 Utenlandsk personell

2.3.1 For utenlandsk personell ansatt på internasjonale betingelser, samt rotasjon av utenlandsk personell fra samme konsern, skal arbeid innen avtalens virkeområde kunne foretas til kompensasjoner som ut fra en helhetsvurdering koster arbeidsgiver like mye som det som totalt tilkommer en tilsvarende ansatt omfattet av denne avtale og som utfører tilsvarende arbeid. Kompensasjonene og arbeidstiden skal baseres på at arbeidet i beregningsperioden ikke skal overstige et gjennomsnitt på 33,6 timer pr. uke. Som kompensasjoner i sammenligningen skal bare inngå ytelser som det forutsettes at arbeidstakeren oppgir til beskatning. Slikt personell skal kunne benyttes når det er nødvendig for å ivareta topper i oppdragsmengden som bedriften ikke har norsk personell til å dekke, samt når det er nødvendig for å dekke behovet for spesialisert arbeidskraft. Bruk av slikt personell skal på forhånd drøftes med de tillitsvalgte.

2.3.2 Avtalen gjelder ikke for utenlandsk modul-, rør-, kabel-, og konstruksjonspersonell etter pkt. 3.13.1 når:

a) fartøyet ikke er underlagt forskrift om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten

b) bedriften er bundet av godkjent avtale med ITF for alle offshore servicebedrift-fartøyer som driver aktivitet i Nordvest-Europa med slikt personell, og

c) den andelen personell som omfattes av denne avtalen eller har tilsvarende ytelser, jfr. pkt. 2.3.1, overstiger 50 % av antall ansatte i denne gruppen på det enkelte fartøy.

Protokolltilførsel:

For selskap med flere fartøy på norsk sokkel kan andelen på 50 % beregnes samlet på fartøyene inklusiv FU personell, Dykkerpersonell og Surveypersonell. Inntil videre gjelder avtalen ikke for Rørieggingslektene (Lay Barges) og store spesialiserte kranlektene/fartøy med ITF avtale. Også i andre tilfeller kan OLF og

Industri Energi bli enige om å unnta ansatte innen modul-, rør-, kabel- og konstruksjon fra avtalen.

For det personelle som avtalen i henhold til dette punkt ikke kan gjøres gjeldende for, skal det opprettes avtale mellom Industri Energi og bedriften om innbetaling til opplysnings- og utviklingsfondet, ordningen med tap av helsesertifikat og tilsynsordningen mot sosial dumping etter samme mønster som benyttes i Industri Energi.»

- (4) OSA del III punkt 3.15.11 bestemmer at «utenlandsk personell som utfører arbeid på norsk sokkel skal ha den daglønn som fremkommer av denne avtale for de dager som blir arbeidet på norsk sokkel». OSA har videre i bilag 7 inntatt avtale om informasjon, samarbeid og medbestemmelse i forbindelse med forskjellige samarbeidsformer i petroleumsvirksomheten. Bilaget har slike bestemmelser:

«1. Bakgrunn

For å sikre norsk sokkels konkurranseposisjon og dermed fortsatt verdiskapning og sysselsetting, settes det i verk en rekke effektiviseringstiltak i tråd med anbefalingene i NORSOK - rapportene som ble utgitt 1. februar 1995.

Mange arbeidstakere har sett disse effektiviseringstiltakene som en trussel og har fryktet for at dette kan bety at arbeidstakere kan miste arbeidet; må skifte arbeidsgiver, ledere eller arbeidssted; samt at de har fryktet endringer i arbeidsplaner, rotasjonsperioder, lønns- og arbeidsvilkår, pensjoner; eller at de kunne få uheldig effekt på arbeidsmiljø og sikkerhet. Det er ikke meningen.

2. Virkeområde

Denne avtalen gjelder bruk av arbeidskraft regulert ved

- Samarbeidsavtaler, så som allianser, partnerskap og entrepriser mellom entreprenører eller mellom entreprenører og operatører
- Avtaler i konsernforhold
- Innleie av ekstra arbeidskraft for å dekke midlertidige behov.

Med entreprenører og konsern menes i denne avtale bedrifter som er medlemmer av OLF, direkte eller gjennom bedrift i konsernet.

3. Formål

Hensikten med denne avtalen er å fremme medinnflytelse og samarbeid, slik at de ansatte med sin erfaring og innsikt kan være med å skape de økonomiske forutsetningene for bedriftenes fortsatte utvikling, og for trygge og gode arbeidsforhold til beste for så vel bedrift som for arbeidstakere; spesielt når det gjelder de nye effektivitetsskapende samarbeidsformene i næringen.

4. Generelt

I tråd med bestemmelsene i Hovedavtalens kapittel IX og Arbeidsmiljøloven, særskilt §§12 og 24, vil Industri Energi og OLF samarbeide for å unngå at bruk av arbeidskraft som er nevnt i punkt 2, fører til utrygge og dårlige arbeidsforhold. De vil også hver for seg eller sammen, arbeide for at medlemmene og de tillitsvalgte i de organisasjonene fremmer slikt samarbeid i bedriftene. Det er videre et mål å sørge for at bruken av arbeidskraft ikke fører til konkurransevridning mellom bedriftene.

5. Tiltak

Partene vil søke å komme til enighet om bruk av arbeidskraft gjennom samarbeid i bedriften, eventuelt med hjelp av organisasjonene; og vil bestrebe seg på å unngå å overlate avgjørelsen til myndighetene, rettsvesenet eller andre parter.

Ved etablering av avtaler som gjelder bruk av arbeidskraft som nevnt i punkt 2, skal bedriften drøfte sine planer med de tillitsvalgte, slik at disse gis reell mulighet til å påvirke planene.

Ved inngåelse av avtaler skal følgende iakttas særlig:

Ordningene som etableres skal ikke være i strid med sysselsettingslovens bestemmelser.

Ved behov for søknad om dispensasjon fra forbudet i sysselsettingslovens bestemmelser om inn- og utleie, skal uttalelse fra de tillitsvalgte i innleiebedriften, og fra utleiebedriften ligge ved, der slike tillitsvalgtordninger finnes. Industri Energi viser for øvrig til at forbudet i forbindelse med enkelte samarbeidskontrakter kan koordinere avdelingenes standpunkt.

At det er klarlagt hvem som har arbeidsgiveransvaret for den enkelte ansatte under utførelse av arbeidsoperasjon.

Det skal ikke benyttes personell som ikke er tilstrekkelig kvalifisert; og lærlinger eller ansatte under opplæring skal ikke benyttes som erstatning for kvalifisert personell. Dog må lærlinger og annet personell under opplæring få nødvendig arbeidspraksis.

Avtalen må ikke innebære at den ansatte blir satt til arbeid som ikke omfattes av vedkommendes arbeidsplikter i henhold til tariffavtale. Det må legges særlig vekt på at Oljeserviceavtalens pkt. 3.28 overholdes.

Dersom en arbeidstaker eller en tillitsvalgt blir oppmerksom på forhold vedkommende er ukjent med, eller mener bryter bestemmelser i avtaler eller lover; skal han i første rekke ta dette opp med bedriften, direkte eller gjennom de etablerte ordninger (arbeidsmiljøutvalg, bedriftsutvalg, fagforening eller samarbeidsutvalg).

Dersom arbeidstaker eller tillitsvalgt finner at bedriften ikke følger opp slike henvendelser slik som foreskrevet i Hovedavtalen, Oljeserviceavtalen eller Arbeidsmiljøloven, skal vedkommende ta dette opp med Industri Energi, som så vil bringe saken videre til OLF. Dersom bedriften leier inn eller ut personell i strid med sysselsettingsloven, vil OLF ta dette opp med bedriften.

Ved bruk av utenlandsk arbeidskraft innen avtalens virkeområde skal Industri Energi sammen med Industri Energi's bedriftsklubb ha anledning til på en ukes varsel å få adgang til bedriftens lønsregnskap for kontroll ihht. OSA 2.3.1.

Partene forplikter seg til å gjøre denne avtalen kjent overfor sine medlemsbedrifter og tillitsvalgte.»

- (5) Det er i tariffoppgjøret 2012 ikke gjort endringer i de aktuelle bestemmelsene.
- (6) **II. Tariffhistorikken**
- (7)

OSA har sin bakgrunn i bransjeserviceavtalen fra 1986. Bransjeserviceavtalen ble i 1992 slått sammen med overenskomst for dykkerbedrifter og en bedriftsvis overenskomst for operatører av fjernstyrte undervannsbåter og gjort til Oljeserviceavtalen mellom NIO/Oljeserviceselskapenes Landsforening (OSSL) og LO/Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF). Formålet med sammenslåingen var å etablere en mer omfattende tariffavtale for oljeservicebedrifter. Når det ellers gjelder bakgrunnen for OSA, vises til merknadene i ARD 1997 side 25.

- (8) I protokoll fra forhandlingsmøte 9. desember 1993 tok partene opp spørsmål om bruk av «uorganisert personell ansatt i tariffbundne bedrifter» og forholdet til ufravikelighetsnormene i tariffavtalen var basert på. I protokollen uttales det:

«Partene presiserer at det er å anse som tariffbrudd dersom noen bedrifter bundet av Oljeserviceavtalen inngår arbeidsavtaler eller praktiserer lønns- og arbeidsvilkår i strid med avtalen. Dette betyr at alle arbeidstakere i stillinger som er dekket av avtalen, som arbeider på sokkelen i angjeldende firma, er omfattet av tariffavtalen om noe annet ikke er bestemt av NOPEF og OSSL.

Partene er enig om ved tariffrevisjon -94 å drøfte spørsmål om lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere som ved internasjonale ansettelseskontrakter vil kunne få vilkår som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn fastsatt i Oljeserviceavtalen.

Partene er enige om å forstå Oljeserviceavtalens punkt 3.13 slik at bedriften betaler transportutgifter for ansatte som er bosatt i utlandet med minst 50 %. Bedriftens andel skal ikke komme under kr 2.000,- pr. tur/retur.»

- (9) Partene ble her enige om at spørsmålet om lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere «som ved internasjonale ansettelseskontrakter vil kunne få vilkår som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn fastsatt i Oljeserviceavtalen», skulle tas opp ved revisjonen av OSA i 1994. Forberedelsen av en mer grundig revisjon av OSA pågikk for øvrig i hele perioden 1992-1994, slik at dette punktet ble ett av mange temaer under tariffoppgjøret i 1994.

- (10) I krav 21. mars 1994 fra OSSL til endringer i OSA, var det inntatt slikt forslag til regulering for utlendinger:

«Vedr. stillinger som er tariffert og innehas av både norske og utenlandske arbeidstakere.

De fleste tariffbundne bedriftene er internasjonale. Bruk av utenlandsk personell på norsk sokkel forekommer i en viss utstrekning. Dette kan skyldes behov for nødvendig ekspertise - noe som også ofte medfører opplæring av norsk personell på et gitt fagfelt. Det kan også skyldes behov for å kunne utføre topper i løpende kontraktsforhold. Dette sikrer stabilitet i sysselsettingen hos de norske ansatte.

De utenlandske arbeidstakerne er ansatt for å arbeide internasjonalt - dels i Norge og dels i den øvrige verden. Som ansettelsesbetingelser har disse såkalte internasjonale kontrakter. De er m.a.o. sikret de samme betingelser hvor de måtte utføre arbeidet.

Kompensasjonsordningene er forskjellige fra Oljeserviceavtalen fordi de skal dekke andre behov. Dette vil kunne være støtte til bolig - støtte til skoleutgifter for barn m.v. Ansettelsesbetingelsene er sett under ett ikke dårligere enn det som følger av Oljeserviceavtalen.

Tilføyelse til p. 2.1.3: For ansatte på internasjonale betingelser samt rotasjon av personell fra samme konsern skal arbeid i Norge kunne foretas på betingelsene som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn det som følger av denne avtale.»

- (11) I NOPEFs krav samme dag var det inntatt følgende utkast til bestemmelse i punkt 2.1 Virkeområde:

«2.1.3 Bestemmelsene i denne overenskomst får anvendelse for land- og søkkelansatte i selskaper som utfører oppdrag innen eller i tilknytning til bore- og brønnaktiviteter, undervannsaktiviteter, seismiske undersøkelser og innsamling av geologiske data, vakt og sikkerhetstjenester, forskning, sikkerhetsopplæring, samt for annet arbeid innen eller i tilknytning til oljevirkksomheten.

Ansatte omfattet av denne avtale, og som av arbeidsgiver som har lov til det, blir stilt til disposisjon for en oppdragsgiver og underlagt oppdragsgiverens ledelse og oppdragsgiveren selv har tilsatte til å utføre arbeid av samme art eller driver en virksomhet hvor arbeid av samme art eller driver en virksomhet hvor arbeid av samme art inngår som et naturlig ledd, skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til den tariffavtale den ansatte ville ha vært bunden av dersom han var ansatt hos oppdragsgiver for å utføre tilsvarende arbeid. Dette gjelder bare dersom avtalen hos oppdragsgiver gir bedre lønns- og arbeidsvilkår enn denne avtale. I de tilfeller bedrift omfattet av denne avtale er oppdragsgiver, skal de arbeidstakere som blir stilt til disposisjon fra annen bedrift følge denne avtale dersom de ikke har avtaler som gir bedre lønns- og arbeidsvilkår enn bestemt i denne avtale.»

- (12) I nytt krav fra OSSL 23. mars 1994 hadde punkt 2.1.3 slik ordlyd:

«Avtalen får anvendelse for ansatte i selskap som utfører serviceoppdrag på norsk kontinentalsokkel, og for annet arbeid som er regulert av denne overenskomst.

For ansatte på internasjonale betingelser samt rotasjon av personell fra samme konsern skal arbeid i Norge kunne foretas på betingelser som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn det som følger av denne avtale.»

- (13) I NOPEFs krav 25. mars 1994 var det inntatt slike bestemmelser:

«2.1.3.1 Avtalen får anvendelse for ansatte i selskap som utfører serviceoppdrag på norsk kontinentalsokkel innen eller i tilknytning til undervannsaktiviteter, bore- og brønnaktiviteter samt for annet arbeid innen eller i tilknytning til oljevirkksomheten som partene måtte bli enige om.

Ansatte omfattet av denne avtale, og som av arbeidsgiver som har lov til det, blir stilt til disposisjon for en oppdragsgiver og underlagt oppdragsgiverens ledelse og oppdragsgiveren selv har tilsatte til å utføre arbeid av samme art eller driver en virksomhet hvor arbeid av samme art eller driver en virksomhet hvor arbeid av samme art

inngår som et naturlig ledd, skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til den tariffavtale den ansatte ville ha vært bunden av dersom han var ansatt hos oppdragsgiver for å utføre tilsvarende arbeid. Dette gjelder bare dersom avtalen hos oppdragsgiver gir bedre lønns- og arbeidsvilkår enn denne avtale. I de tilfeller bedrift omfattet av denne avtale er oppdragsgiver, skal de arbeidstakere som blir stilt til disposisjon fra annen bedrift følge denne avtale dersom de ikke har avtaler som gir bedre lønns- og arbeidsvilkår enn bestemt i denne avtale.

2.1.3.2 For ansatte på internasjonale betingelser, samt rotasjon av personell fra samme konsern, skal arbeid i Norge kunne foretas på betingelser som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn det som følger av denne avtale. (For utenlandske statsborgere ansatt på internasjonale betingelser, samt rotasjon av utenlandsk personell fra samme konsern, skal arbeid innen avtalens virkeområde kunne foretas til kompensasjoner som ut fra en helhetsvurdering koster arbeidsgiver like mye som det som totalt tilkommer en tilsvarende ansatt omfattet av denne avtale og som utfører tilsvarende arbeid. Kompensasjonene og arbeidstiden skal baseres på at arbeidet i beregningsperioden ikke skal overstige et gjennomsnitt på 33,6 timer pr. uke. Følgende kompensasjoner skal kunne inngå i helhetsvurderingen:

Slikt personell skal kunne benyttes når det er nødvendig for å ivareta topper i oppdragsmengden som bedriften ikke har norsk personell til å dekke, samt når det er nødvendig for å dekke behovet for spesialisert arbeidskraft.

Bruken av slikt personell, samt helhetsvurderingen av kompensasjonsnivået, skal kunne kontrolleres av NOPEF og OSSL, da det er enighet om at denne bestemmelsen ikke skal føre til at utenlandsk arbeidskraft blir rimeligere å benytte sammenlignet med norsk arbeidskraft. ...)»

- (14) Det punkt partene var enige om, var her markert med understrekning. OSSLs forslag var gjengitt med store bokstaver, mens NOPEFs forslag var gjengitt i parentes.
- (15) Partene kom ikke til enighet i forhandlingene og oppgjøret gikk til mekling. I forberedelsene til meklingen ble det presisert hvilke punkter det var enighet om. Enigheten omfattet blant annet deler av punkt 2.1.3.1 og hele punkt 2.1.3.2, det vil si någjeldende punkt 2.3.1. I punkt 3.22 var det inntatt bestemmelse om tilsynsordning. Punkt 3.22.1 hadde da slik ordlyd:
- «Bedriften skal pr. ansatt omfattet av avtalens del III og som ikke er individuelt avlønnnet, innbetale kr 625 pr. kvartal til en ordning som skal tilse at selskaper som arbeider på norsk kontinentalsokkel og ikke er omfattet av tariffavtalen, men arbeider på avtalens virkeområde, godtgjør sitt personell i tråd med Oljeserviceavtalen.
- Ordnningen skal administreres av NOPEF med innsynsrett for OSSL til å tilse at ordningen fungerer etter intensjonen. ... »
- (16) Etter at meklingen var avsluttet, sendte NOPEF ut et informasjonsskriv datert 12. mai 1994, hvor det blant annet ble uttalt:

«Årets forhandlinger har vært svært tøffe. Vi hadde store ambisjoner om å få til endringer i avtalen. Vi har langt på vei lyktes. Målet har vært å få til en avtale som i større grad enn den eksisterende avtalen, vil hindre sosial dumping etter at EØS-avtalen har trådt i kraft. EØS-avtalen innebærer som kjent at alle regler som hindrer fri flyt av arbeidstakere over landegrensene innen EØS-område er opphevet. Å oppnå økt trygghet for arbeidsplassene gjennom å gjøre avtaleverket mer motstandsdyktig mot sosial dumping er en prosess vi har holdt på med i flere år, og årets oppgjør er på mange måter i innspurten i dette arbeidet. Gjennom lov mot sosial dumping har vi fått lovverket på plass, gjennom Oljeserviceavtalen slik den nå fremstår begynner avtaleverket å komme på plass. Vi har gjennom forhandlingene fått etablert kontrollordningen vi har etterlyst. Nå gjenstår det å se om vi evner å utnytte de rammebetingelser vi har lagt til rette.

Tilsyn mot sosial dumping

EØS-avtalen innebærer som nevnt et fritt europeisk arbeidsmarked. Den eneste måten å sikre seg på mot sosial dumping, er gjennom aktiv bruk av tariffavtalene. Skal vi kunne vite at ingen konkurrerende bedrifter til de bedriftene vi organiserer innen OSSL opererer med lønns- og arbeidsvilkår under de som avtalen tilsier, kreves en kontrollordning. Dette har vi krevd over lang tid. Og ett av de viktigste punktene ved dette oppgjøret var at vi skulle få overført midler fra OSSL-bedriftene for å drive kontroll med at tariffavtalen også blir fulgt av utenforstående bedrifter. Med bakgrunn i at det ikke ble tatt ut penger ved fjorårets oktoberoppgjør mente vi dette var et rimelig krav. Når vi nå får det innfridd er det en stor seier og betyr at vi nå kan ansette folk for å drive aktiv kontroll mot sosial dumping. *Ordningen er imidlertid i første omgang en prøveordning.* OSSL ville sikre seg at ordningen ikke først og fremst blir en utvidet kontroll av organiserte bedrifter. Dette har heller aldri vært vår hensikt. Det primære mål har vært å hindre useriøse bedrifter å drive uærlig konkurranse ved å kjøre med billig arbeidskraft. I de bedrifter vi har et tillitsvalgtapparat bør vi klare den nødvendige kontroll selv. Dette kravet var svært vanskelig å få innfridd. Ikke av økonomiske grunner, men fordi det var på kollisjonskurs med viktige prinsipper på arbeidsgiversiden.»

- (17) I 1998 ble punkt 3.22 tatt ut av OSA. Det ble 27. februar 1998 opprettet slik protokoll mellom NOPEF og OLF:

«I forbindelse med at partene tar ut pkt. 3.22 - tilsynsordning - av Oljeserviceavtalen er det enighet om følgende:

Tilsynsordningen videreføres i samsvar med dagens nivå på ordningen. For hver ansatt omfattet av avtalens del III skal bedriften pr. 1. juli betale kr 2300,- til en ordning som skal tilse at bedrifter ikke driver sosial dumping innen det området som er dekket av Oljeserviceavtalen. ...

Ordningen er bl.a. etablert med bakgrunn i formålsbestemmelsen i - § 1-1 - i lov om allmenngjøring av tariffavtaler hvor det heter:

Lovens formål er å sikre utenlandske arbeidstakere lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkår norske arbeidstakere

har. Dette for å hindre at arbeidstakere utfører arbeid på vilkår som samlet sett er påviselig dårligere enn hva som er fastsatt i gjeldende landsomfattende tariffavtale for vedkommende fag eller bransje, eller et som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke.»

- (18) Det er sparsomt med opplysninger om praktiseringen av punkt 2.3.1. Det er fremlagt to protokoller fra 2004 mellom NOPEF og Subsea om avlønning for utenlandsk personell i Subsea, jf. omtalen av dette selskapet i avsnitt 24 flg. Protokollene gjelder «etterbetaling av utenlandske arbeidstakere for 2003, dagrater for 2004 samt en generell gjennomgang av situasjonen for selskapet med hensyn på flerbruksfartøy». Partene kom til enighet om etterbetaling for 2003 og at man for 2004 skulle benytte OSAs lønsmatrise basert på tre års ansiennitet. OSA-inspektør Leif Johansen har forklart at disse protokollene gjelder personell som ikke var ansatt i Subsea, mens styreformann i Subsea, Øyvind Mikaelson, har forklart at protokollene må antas å gjelde personell som hadde dobbelt ansettelsesforhold, det vil si et ansettelsesforhold både i det norske og det utenlandske selskapet. Mikaelson har også opplyst at dette bare ble praktisert i 2003 og 2004.
- (19) Det er under hovedforhandlingen fremlagt korrespondanse og en forhandlingsprotokoll fra 1996 vedrørende Maritime Well Service, NOPEF varslet da boikott mot Maritime Well Service Ltd. I telefaks fra LO til NHO 16. oktober 1996 uttales det at «dersom NHO har rett i at [OSA] pkt 2.1.3 kommer til anvendelse, vil dette ... kunne løse den underliggende tvist». I svar fra NHO til LO i telefaks samme dag uttales det at «det synes å være uenighet mellom Nopef og Maritime Well Service A/S om hvorvidt bedriften har etterlevet overenskomstens § 2.1.3 (til tross for utveksling av skriftlig informasjon). Denne uenigheten er i så tilfelle en tvist som skal behandles etter IAs regler. Nopef og OSSL bør i så fall konkretisere saken.» I protokoll fra forhandlingsmøte mellom NOPEF og OSSL 21. oktober 1996, uttales det:
- «OSSL hevdet at saken måtte løses ihht OSA 2.1.3 på bakgrunn av at MWS Ltd er heleid av MWS a.s og i samme konsern. NOPEF aksepterte etter dette løsning ihht 2.1.3, men påpekte at en adekvat kontrollfunksjon burde implementeres.**
- Partene ble enige om at NOPEF på 3 dagers varsel skal få adgang til MWS Ltd og MWS a.s sine lønnsregnskaper for kontroll ihht OSA 2.1.3.»**
- (20) Boikottvarselet ble etter dette trukket tilbake. Det har ikke vært mulig å fremskaffe ytterligere dokumentasjon fra behandlingen av denne saken, og vitneforklaringene spriker om hvordan arbeidet i denne bedriften var organisert.
- (21) **III. Nærmere om den virksomhet som drives av Subsea og Technip og bakgrunnen for tvisten**
- (22) *III.1 Generelt om oljeserviceindustrien*
- (23) Oljeserviceindustrien preges av at virksomhetene til dels er norske avdelinger i store internasjonale konsern. Et gjennomgående trekk ved organiseringen av virksomheten er at konsernet har et norsk driftsselskap

med søsterselskaper i andre land som driver spesialisert virksomhet, for eksempel gjennom et særskilt rederi/riggselskap, bemanningsselskap mv. I forbindelse med gjennomføring av prosjekter i Norge leverer søsterselskapene tjenester til det norske selskapet. Det forekommer etter det opplyste også at det norske selskapet får personell fra søsterselskapene. Variasjonene er mange, og er i liten grad utdypet under hovedforhandlingen, med unntak for de to selskapene som den foreliggende tolkningstvisten springer ut av.

- (24) Den foreliggende tvisten har sin bakgrunn i inspeksjoner i virksomheten til Subsea 7 Norway NUF, som er en filial av Subsea 7 B.V. (Subsea), og Technip Norge AS (Technip). Når det gjelder bakgrunnen for inspeksjoner, vises det til avsnitt 15 og 17 foran. Det er under saksforberedelsen enighet om at organiseringen av virksomheten i disse selskapene skal tjene som illustrasjon på de tolkningsspørsmål saken gjelder. Arbeidsretten vil derfor redegjøre nærmere for virksomheten i disse selskapene.
- (25) *III.2 Organiseringen av virksomheten i Subsea*
- (26) Subsea leverer totalløsninger for design, engineering, fabrikasjon, installasjon og idriftsettelse av ulike typer «havbunn til overflate»-prosjekter. Konsernet har mer enn 40 skip som er innrettet på spesifiserte arbeidsoppgaver, slik som rørleggings-, konstruksjons- og dykkeskip. Selskapet har hovedkontor i London. Konsernets aktiviteter er inndelt i ulike geografiske områder (territorier). Det norske NUF-et inngår i territoriet «North Sea & Canada». Det er 900-1000 ansatte i den norske virksomheten, med ansvar for salg/markedsføring og prosjektgjennomføring. NUF-et rekrutterer også offshorepersonell, men disse inngår i ressurspoolen til Offshore Resources.
- (27) Konsernet er i tillegg inndelt i funksjonelle virksomhetsområder som går på tvers av den territorielle inndelingen. Konsernets rederivirksomhet Offshore Resources, lokalisert i Aberdeen, er en egen organisatorisk enhet på konsernivå. Denne enheten har ansvar for å levere fartøytjenester og andre offshore-tjenester til territoriene, herunder å sørge for bemanning med både maritimt personell og konstruksjonspersonell til det enkelte prosjektet. Offshore Resources har i tillegg «satellitkontorer» i ulike land, herunder Norge. Disse yter teknisk støtte til fartøyene, har logistikk- og koordineringsfunksjoner samt enkelte støttefunksjoner knyttet til bestemte personellgrupper. Disse kontorene har imidlertid ingen styring med eller innflytelse på overordnede personalbeslutninger, og har ingen sammenheng med eller tilknytning til den virksomhet som drives av NUF-et.
- (28) NUF-et inngår kontrakter om levering av installasjoner mv. Leveransen kan gjelde et rent installasjonsarbeid eller den kan gjelde alt som hører med til prosjektet, herunder et omfattende planleggings-/prosjekteringsarbeid. Den norske virksomheten er i det alt vesentlige en prosjektorganisasjon. Den har ikke fartøy og har heller ikke avgjørende beslutningsmyndighet når det gjelder anvendelse av konsernets fartøy eller når det gjelder hvilke prosjekter Subsea skal delta i på norsk sokkel.
- (29) Hovedfasene i NUF-ets arbeid er design, engineering, fabrikasjon og installasjon. Designfasen kan vare inntil 24 måneder, mens

gjennomføringsfasen kan ha en kortere tidshorisont. Det kan i alle disse fasene være aktuelt med kjøp av tjenester. Innkjøp skjer til markedsmessige vilkår, uten hensyn til om leverandøren er et selskap i konsernet. Ved avtale om levering av tjenester fra Offshore Resources, er det Offshore Resources som er ansvarlig for å stille fartøyet til disposisjon for det norske prosjektet og å bemanne fartøyet. Dette gjøres på grunnlag av typen prosjekt og de krav som følger av kundekontrakten. Personellet om bord består normalt av en standard besetning - både maritimt personell og konstruksjonspersonell - som følger skipet uavhengig av prosjekt. Bemanningen av fartøyet kan i tillegg tilpasses de spesifikke behov ved såkalt opp- eller nedbemanning, og personell vil da kunne stilles til rådighet fra konsernets bemanningsselskap Subsea Crewing Ltd./Subsea 7 Ltd. NUF-et har imidlertid den overordnede prosjektledelsen og trekker opp rammene for gjennomføringen av prosjektet. Prosjektingeniøren i NUF-et (field engineer) har et overordnet ansvar for at arbeidet blir utført i henhold til kontraktens krav, men er ikke involvert i hvordan personellet utfører arbeidet om bord på fartøyet. Offshore Resources står for oppfølging av de ansatte på fartøyene.

(30) *III.3 Organisering av virksomheten i Technip*

(31) Technip Norge AS (Technip) er en del av Technip-konsernet som har hovedkontor i Paris. Technip fusjonerte med Coflexip i 2000-2001. Coflexip etablerte seg i Norge i 1985 gjennom selskapene Ugland Coflexip AS (UCAS) som salgsorganisasjon og Coflexip Norge AS (CNAS) som utførende selskap. Morselskapet i Coflexip-konsernet kjøpte i 1994 samtlige aksjer i Stena Offshore AS (Stena), som deretter fusjonerte med CNAS. Stena hadde egne fartøy som ble operert og administrert av Northern Marine Manning Services i Aberdeen. CNAS har aldri eid eller driftet fartøy. Verken CNAS eller Stena har hatt ansatt konstruksjonspersonell. Technip kjøpte i 2001 opp dypvannsvirksomheten til Aker Maritim, men dette førte ikke til endringer i flåten eller i organiseringen av virksomheten. Det norske hovedkontoret er i Sandvika, og personellet er i hovedsak kontorpersoneell og ingeniører. Den norske avdelingen har i dag ikke ansatt konstruksjonspersonell, med unntak av ni dykkere som er omfattet av OSA.

(32) Gangen i gjennomføringen av en leveranse fra Technip er i korte trekk:

(33) Når Technip får tildelt kontrakt, setter selskapet opp et prosjektteam med ansvar for gjennomføringen av prosjektet, med prosjektleder, overordnet ansvarlig ingeniør, innkjøpere mv. Prosjekteringsfasen kan vare fra noen måneder til flere år. I innkjøpsprosessen besluttes det hvilke leveranser prosjektet trenger, herunder hvilke fartøy som skal benyttes. Prosjektet sender deretter bestilling til Technip Marine Operation Services (T-MOS) i Aberdeen. Selskapet er en avdeling i Technip UK Limited. T-MOS disponerer egne fartøy, men vil ved behov chartre fartøy fra tredjemenn. Det er under enhver omstendighet T-MOS som skaffer til veie nødvendig konstruksjonspersonell. Dette personellet kan bestå av dekkformann, riggere, sveisere og kranoperatører. For ansatte på fartøyene gjelder ITF-avtaler. Konstruksjonspersonell ble frem til 1. januar 2012 leid inn fra Meridian Shipping Services i Singapore. Personellet er fra 2012 ansatt i Technip Singapore. Konstruksjonspersonalet er underordnet den Offshore Construction Manager (OCM) som er på vakt, mens det maritime mannskapet er underordnet kapteinen. Det norske Technip-selskapet har

L ikke instruksjonsrett overfor T-MOS, fartøyets kaptein eller OCM. Under utføring av arbeidet er det norske selskapet representert av en prosjektingeniør som kontrollerer at leveransen oppfyller kravene i kontrakten. Prosjektingeniøren har ingen instruksjons- eller styringsrett overfor konstruksjonsarbeiderne.

(34) *III.4 Bakgrunnen for tvisten og tvistebehandlingen*

(35) I brev 16. november 2009 fra IE til Subsea, ble selskapet anmodet om å dokumentere «bruken og kompensasjonsnivået for de utenlandske arbeidstakere som har oppdrag for dere». I brev 25. januar 2010 fra Subsea til IE redegjorde selskapet for organiseringen av virksomheten. Det ble opplyst at selskapet hadde «et mindre antall ansatte (ca 20) som alle er part av OSA. Av disse er pt. 10-12 engasjert på Visund for Statoil.» Deretter uttales det:

«De øvrige ansatte brukes om bord på våre fartøy i eller utenfor regionen. Som avtalepartner har vi ingen grunn til ikke å følge de store linjer i avtaleverket. Den store utfordringen ligger i at våre hovedkonkurrenter (Technip og Acergy) har organisert seg i forhold til OSA på en helt annen måte.

I henhold til protokoll av 24. mai 2002 mellom Halliburton Subsea UK (Subsea 7 UK) og NOPEF ... heter det at «NOPEF will endeavour that all signatories will be required to comply with the above agreement». Vi kan ikke se, den dag i dag, at det er tilfelle og at det fremdeles er langt frem til en slik løsning.»

(36) I brev 27. januar 2010 fra IE til Technip om «Lønns- og arbeidsvilkår på skip som opererer innen oljevirkomheten på norsk sokkel», uttales det:

«I vår henvendelse [6. mars 2009] presiserte vi at lønns- og arbeidsvilkår på fartøy som opererer innen oljevirkomheten på norsk sokkel skal følge oljeserviceavtalen for personell som er omfattet av avtalen, også utenlandsk personell. Deriblant ROV personell og prosjektpersonell på flerbruksfartøy.

Vi ber på nytt om svar med beskrivelse hvor det fremgår hvordan bedriften organiserer og avlønner slikt personell.»

(37) I svarbrev fra Technip den 8. februar 2010, ble det gitt slik beskrivelse av virksomheten:

«Technip Norge er alltid ansvarlig for operasjonen som skal utføres og bestiller båt med personell og utstyr om bord, avhengig av hvilken type operasjon som skal utføres.

Technip leier inn båter inkludert personell og utstyr fra Technip Gruppen med kontor i Aberdeen og disponerer disse for en gitt tidsperiode. Technip Gruppen i Aberdeen har inngått en flåteavtale med ITF v/N Mc Vicar som innebærer at alle fartøyene har utstedt «ITF-Special agreement» med henvisning til hvilke ITF-CBA som gjelder for besetningen.

I Technip Norge har vi ansatte som tidvis er om bord på skipene, men dette er stillinger av ledende art (typisk ingeniører etc.). Disse har individuelle lønnsavtaler med Technip Norge.»

(38)

Tvisteforhandlinger mellom IE og OLF ble gjennomført for Subsea 26. oktober 2010 og for Technip 3. mars 2011. Tvisteforhandlinger mellom LO og NHO ble gjennomført 13. mai 2011. Det ble utarbeidet likelydende protokoller fra møtene. I protokollen fra forhandlingsmøtet for Subsea, uttales det:

«Partene var enige om å avholde felles organisasjonsmessig tvistemøte for Technip Norge AS og Subsea 7 Norway NUF. Det utarbeides imidlertid en protokoll for hvert av selskapene. Denne protokollen gjelder Subsea 7 Norway.

Tvisten gjelder forståelsen og virkeområdet for Oljeserviceavtalen pkt. 2.3.1 på utenlandske selskaper, i dette tilfelle spørsmålet om bestemmelsen får anvendelse på fartøy som er drevet og bemannet opp av et selskap i konsernet, etablert i UK.

Det ble forhandlet med utgangspunkt i protokoll av 26. oktober 2010.

LO anførte at Oljeserviceavtalen pkt. 2.3.1 slår fast at Oljeserviceavtalen skal følges for utenlandsk personell fra samme konsern som arbeider innenfor avtalens virkeområde. Dette gjelder i de tilfellene der det norske selskapet henter inn ansatte fra konsernet for å arbeide på deres fartøyer. Det gjelder likeledes i de tilfellene der det norske selskapet, som ledd i oppfyllelsen av selskapets kontrakt, får utført arbeid ved at et fartøy innen konsernet blir satt til å utføre oppdraget eller deler av oppdraget.

LO viste til at det skal gjennomføres drøftelser med de tillitsvalgte før slik arbeidskraft benyttes, og arbeidet kan bare utføres på denne måten når det er «nødvendig for å ivareta toppen i oppdragsmengden som bedriften ikke har norsk personell til å dekke». LO viste videre til at Industri Energi skal ha anledning til å kontrollere at overenskomsten blir fulgt på dette området, jf. bestemmelsens annet ledd.

NHOs syn er at personell som ikke er innrotet, hvilket er tilfelle for aktuelle fartøyer drevet og bemannet fra konsernselskap i UK, ikke omfattes av pkt. 2.3.1.

NHO er således av den oppfatning at Subsea 7 Norway ikke opptrer tariffstridig.»

- (39) LO/IE tok ut stevning for Arbeidsretten 16. september 2011. Det ble i stevningen nedlagt slik påstand:

«1. Oljeserviceavtalen pkt. 2.3.1 kommer til anvendelse i de tilfeller der det norske selskapet henter inn ansatte fra konsernet for å arbeide på deres fartøyer, og likeledes i de tilfellene der det norske selskapet, som et ledd i oppfyllelsen av selskapets kontrakt, får utført arbeid ved at et fartøy innen konsernet blir satt til å utføre oppdraget eller deler av oppdraget.

2. Det innebærer tariffbrudd når arbeidsgiver i de konkrete tilfellene ikke har drøftet benyttelsen av slik arbeidskraft med de tillitsvalgte.

3. Bruken av utenlandsk personell i de konkrete tilfellene innebærer tariffbrudd fordi bruken ikke var «nødvendig for å ivareta toppen i oppdragsmengden som bedriften ikke har norsk personell til

å dekke», jf. Oljeserviceoverenskomsten pkt. 2.3.1 første ledd fjerde punktum.

4. Arbeidsgiver er forpliktet til å fremlegge dokumentasjon for bruken av utenlandsk personell og deres lønnsnivå, jf. overenskomsten pkt. 2.3.1.»

- (40) Saksområdet var rettet mot NHO, Technip og Subsea. I saksforberedende møte i Arbeidsretten 22. mars 2012 ble partene enige om at saken skulle gjelde den generelle forståelsen av OSA punkt 2.3.1, og at stevningens påstand punktene 2-4 skulle utgå. Det var videre enighet om at de to bedriftene etter dette skulle ha status som oppførte saksøkte, og at organiseringen av disse virksomhetene skulle brukes som grunnlag for å illustrere tariffbestemmelsen. Under hovedforhandlingen har imidlertid saksøker til dels søkt belyst forholdene for andre selskaper, jf. rettens merknader nedenfor om dette.
- (41) Hovedforhandling ble opprinnelig berammet til 22.-24. mai 2012, men ble på grunnlag av felles prosesskriv 18. april 2012 omberammet til 6-8. november 2012. Saksøker har under hovedforhandlingen fremlagt nye dokumentbevis, og på forhandlingenes tredje dag varslet og ført ett nytt vitne ut over det som var varslet under saksforberedelsen. To partsrepresentanter avga forklaring og seks vitner ble avhørt.
- (42) Det ble under saksforberedelsen reist spørsmål om partsevne for Subsea, som er registrert som NUF (norskregistrert utenlandsk foretak). Da arbeidstvistloven på dette punktet ikke har særskilte regler om partsevne, må de alminnelige prosessregler legges til grunn, jf. tvisteloven § 2-1 og Rt-2008-1730. I dette tilfellet er tariffbundetheten begrenset til den norske filialen, men en slik begrensning kan ikke gjelde for angivelsen av rett saksøkt. Angivelsen av oppført saksøkt må derfor bli Subsea 7 B.V., men med presisering av hva som er den norske avdelingen.
- (43) **IV. Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (44) *Landsorganisasjonen i Norge*, med Industri Energi, har i korte trekk anført:
- (45) Plikten til å avlønne i samsvar med OSA punkt 2.3.1 gjelder dersom det utføres arbeid innenfor avtalens område. Denne ordlyden dekker to situasjoner. For det første gjelder den hvor ansatte i konsernets bemanningsselskap leies ut eller utplasseres i det norske selskapet. I slike tilfeller følges OSA stort sett i praksis i dag. For det andre gjelder bestemmelsen i tilfeller hvor et flerbruksfartøy leies inn fra selskap registrert i utlandet, og fartøyet bemannes av det utenlandske selskapet. I slike tilfeller utføres det også arbeid innenfor overenskomstens område, men det utføres ikke av et selskap som er direkte tariffbundet. LOs påstand er at det norske selskapet i begge tilfeller er tariffrettslig forpliktet til å sørge for at det utenlandske personellet får kompensasjoner som koster arbeidsgiver like mye som det som tilkommer ansatte omfattet av OSA. Det er den tariffbundne bedriften som får en slik forpliktelse, og ikke det utenlandske selskapet som stiller med personell eller fartøy.
- (46)

Da punkt 2.3.1 kom inn i OSA i 1994, la NOPEF til grunn at bestemmelsen også dekket tilfeller hvor konsernet fikk arbeidet utført av ulike søsterselskaper. Leder i IF, Leif Sande, har forklart at bestemmelsen ble utformet nettopp med sikte på å skjære gjennom diskusjonen om ulike former for organisering av virksomheten. Når plikten til å sikre at ansatte har vilkår i samsvar med OSA påhviler det norske selskapet, er det ikke nødvendig å fremme krav om tariffavtale overfor de utenlandske selskapene i konsernet. Bestemmelsen ivaretar slik sett arbeidsgiversidens interesser. NHOs håndtering av Maritime Well-saken viser at NHO har hatt samme forståelse av bestemmelsen; i det tilfellet ble det norske selskapet ansett forpliktet selv om det utenlandske personellet ikke var ansatt i selskapet.

- (47) Det følger for øvrig av Arbeidsrettens praksis at en virksomhet ikke kan organiseres slik at man unngår eller undergraver tarifforpliktelsen. Dette er ikke spørsmål om gjennomskjæring på subjektivt grunnlag, men er et tolkningsprinsipp. Dersom OSA ikke får anvendelse i de tilfeller som er bakgrunnen for den foreliggende tvisten, vil OSA være uten praktisk betydning. Avtalen vil med andre ord bli tømt for innhold.
- (48) Den tolkning LO gjør gjeldende er ikke i strid med EØS-avtalen artikkel 36. Det gjøres prinsipielt gjeldende at EØS-avtalen ikke er anvendelig fordi arbeidet utføres på kontinentalsokkelen, jf. EØS-avtalen artikkel 136. Dersom Arbeidsretten vurderer å tolke bestemmelsen på en annen måte enn den norske stat har hevdet fra EØS-avtalen ble opprettet, må staten få uttale seg om spørsmålet. Dette kan enten gjøres gjennom en analogi fra tvisteloven § 30-13 eller ved at tolkningsspørsmålet forelegges for EFTA-domstolen. Begrepet territorium i artikkel 36 må ses i sammenheng med artikkel 136. EU-traktaten har ikke bestemmelser som tilsvarer artikkel 136. Det kan derfor ikke legges vekt på EU-domstolens tolkning av begrepet territorium i EU-traktatens artikkel 56.
- (49) Det foreligger under enhver omstendighet ingen ulovlig restriksjon. Det er vesentlige forskjeller mellom det tilfellet som EU-domstolen vurderte i Laval-dommen og tariffreguleringen i den foreliggende saken. Poenget er at dette er en forpliktelse det norske selskapet frivillig har påtatt seg. I tillegg er det spørsmål om en tarifforpliktelse som gjelder hvor det norske selskapet henter inn arbeidskraft eller inngår tjenesteavtaler med andre selskap i konsernet. Bestemmelsen får ikke direkte anvendelse overfor de utenlandske selskapene. Dersom Arbeidsretten skulle konkludere med at restriksjonen er ulovlig, kan ugyldighetsvirkningen bare rekke så langt EØS-retten er anvendelig. Det er da ikke grunnlag for å sette til side forpliktelsen dersom entrepriser- eller innleieavtalen er inngått med selskap utenfor EØS-området.
- (50) Det er nedlagt slik justert påstand:
«Oljeserviceavtalens pkt. 2.3.1 kommer til anvendelse i de tilfeller der et norsk datterselskap i et konsern henter inn ansatte fra konsernet for å arbeide på deres fartøyer, og likeledes i de tilfellene der det norske selskapet, som et ledd i oppfyllelsen av selskapets kontrakt, får utført arbeid ved at et fartøy innen konsernet blir satt til å utføre oppdraget eller deler av oppdraget.»
- (51) *Næringslivets Hovedorganisasjon*, med Subsea 7 B.V. - filial Subsea 7 Norway NUF og Technip Norge AS, har i korte trekk anført:

- (52) Det tariffrettslige spørsmålet i saken er om OSA punkt 2.3.1 utvider virkeområdet for avtalen sammenlignet med det som følger av punkt 2.1.1. Punkt 2.3.1 gir ingen slik forpliktelse, men er et unntak fra det som ellers gjelder innenfor avtalens virkeområde. Bestemmelsen begrenser anvendelsen av OSA for en bestemt gruppe ansatte.
- (53) Utgangspunktet innenfor OSAs virkeområde er at den gjelder fullt ut. Punkt 2.3.1 er et unntak fra dette. Den åpner for at det utføres arbeid innenfor avtalens virkeområde som har en annen avlønning. Dette unntaket gjelder to personellgrupper: For det første utenlandsk personell på internasjonale betingelser. Dette er ansatte som har lønns- og arbeidsvilkår som gjelder uavhengig av hvor arbeidet utføres. Når disse utfører arbeid i Norge, er de ansatt i det norske selskapet. For det andre gjelder bestemmelsen ved rotasjon av personell. Dette er personell som roteres inn til det norske selskapet og inngår i dette selskapets organisasjon. Praktiske hensyn taler for at dette personellet unntas fra OSA i den perioden de arbeider i det norske selskapet. Bestemmelsen gjelder personell som har gunstige lønns- og arbeidsvilkår, slik at anvendelse av OSA ikke er hensiktsmessig.
- (54) Punkt 2.3.1 sier ikke noe om tilknytningsforholdet mellom det utenlandske personellet og det norske selskapet. Dette kravet følger imidlertid av punkt 2.1. NHOs tolkning har også støtte i begrepsbruken i punkt 2.3.1, jf. henvisningen til kompensasjoner som koster «arbeidsgiver» like mye, og at det i beregningen skal tas med ytelser som «arbeidstaker» oppgir til beskatning. Bestemmelsen gjelder mellom en arbeidsgiver og en arbeidstaker.
- (55) De to tilfeller som skisseres av LO faller bare delvis inn under avtalen. De rene underentreprisene faller utenfor avtalens virkeområde. Innleietilfellene er sammensatte. Dersom den innleide etter en konkret vurdering er å anse som ansatt, vil OSA omfatte tilfellet. For øvrig vil innleietilfellene falle utenfor. Selv om grensedragningen kan være vanskelig, er det etter OSA et vilkår at man rettslig sett er ansatt for at tariffavtalen skal få anvendelse. Punkt 2.3.1 dekker med andre ord de doble ansettelsesforholdene, det vil si tilfeller hvor arbeidstaker er å anse som ansatt både i det norske og det utenlandske selskapet, jf. [Rt-1989-231](#) og [Rt-2012-983](#). Levering av tjenester etablerer i seg selv ikke et ansettelsesforhold. Personellet omfattes da i utgangspunktet ikke av OSA.
- (56) LOs tolkning er en grunnleggende utvidelse av tariffavtalens virkeområde som mangler holdepunkter i de tariffrettslige kilder. En slik tolkning innebærer at de norske selskapene har bundet seg til et bestemt avlønningnivå for de bedriftene det kjøpes tjenester fra i form av en konsernintern allmenngjøring av tariffavtalen. Dette vil i realiteten føre til at virksomhetene er avskåret fra å hente inn spesialisert arbeidskraft fra utlandet. Formuleringen «henter inn» har en uklar rekkevidde, og dekker til dels situasjoner partene er enige om omfattes av avtalen. LOs tolkning bygger i tillegg på at det for entreprise- eller innleieavtaler med selskap utenfor konsernet ikke gjelder noen begrensninger. Det gir dårlig sammenheng i bestemmelsen.
- (57)

Det må ved tolkningen legges vekt på at bestemmelsen kom inn etter krav fra arbeidsgiversiden. Poenget med bestemmelsen var å åpne for avvikende lønns- og arbeidsvilkår for en bestemt gruppe ansatte. Dette følger klart av OSSLs begrunnelse for kravet, og har også støtte i protokollen fra 1993. I NOPEFs motkrav var det uttrykkelige bestemmelser om utleie- og innleietilfeller, og som antydte et utvidet virkeområde for bestemmelsen. I OSSLs svar på NOPEFs krav er den opprinnelige formuleringen gjentatt. Den endelige ordlyden gir ingen holdepunkter for et utvidet virkeområde.

- (58) Bestemmelsen om tilsynsordning kaster ikke lys over rekkevidden av punkt 2.3.1. Bestemmelsene om tilsynsordning kom inn under meklingen, og har ingen sammenheng med punkt 2.3.1, hvor partene var enige før oppgjøret gikk til mekling. Tilsynsordningen har fokus rettet mot de uorganiserte bedrifter, mens punkt 2.3.1 har fokus rettet mot forholdene i den tariffbundne bedriften.
- (59) Det er ikke grunnlag for gjennomskjæring. Tvisten gjelder den generelle forståelsen av OSA. For å foreta gjennomskjæring må vurderingen foretas på grunnlag av et konkret faktum og det må bevises et bestemt, illojalt formål.
- (60) Den tolkning LO gjør gjeldende er en restriksjon i strid med EØS-avtalen artikkel 36. I den forbindelse gjøres det gjeldende at Arbeidsretten kan vurdere forholdet til EØS-avtalen artikkel 36 uten å måtte ta stilling til om EØS-avtalen omfatter kontinentalsokkelen. Både EU-traktaten artikkel 56 og den likelydende bestemmelsen i EØS-avtalen artikkel 36 viser til «territoriet». I Walrave-dommen la EF-domstolen til grunn at det var tilstrekkelig for å anvende bestemmelsen at avtalen ble inngått eller ytelsen prestert innenfor traktatens område. Anvendelse av artikkel 36 kan derfor begrunnes med at tjenesteavtalen inngås i det som utvilsomt er EØS-området.
- (61) En restriksjon omfatter det å tvinge noen til å foreta bestemte handlinger. Prinsippet om fri flyt av tjenester gjelder fullt ut selv om avtalen inngås mellom selskaper i samme konsern. Tjenesten leveres til vanlige forretningsmessige vilkår. Dersom OSA får anvendelse i de foreliggende tilfellene, vil det være en begrensning på søsterselskapenes adgang til å levere tjenester. En frivillig binding er ikke en restriksjon, men den forpliktelse de norske selskapene hevdet å ha påtatt seg overfor LO/IE stiller krav til tredjemanns lønns- og arbeidsvilkår. Forpliktelsen fører i tillegg til forskjellsbehandling mellom selskaper innenfor og utenfor konsernet. Konsekvensen av dette er at det for søsterselskapene er mindre gunstig å levere tjenester. Bestemmelsen er derfor en restriksjon.
- (62) Restriksjonen kan under enhver omstendighet ikke begrunnes i allmenne hensyn. For det første oppstiller OSA ingen generell forpliktelse, men er begrenset til selskaper i konsernet. For det andre oppstilles det et upresist lønnskrav; hva som er tariffmessig lønn avgjøres etter en helhetsvurdering. Konsekvensen av motstriden med EØS-avtalen er at tariffbestemmelsen er ugyldig, jf. Norske Lov 5-1-2.
- (63) Det er nedlagt slik påstand:
«Saksøkte frifinnes.»

(64) V. Arbeidsrettens merknader

- (65) *Arbeidsretten* bemerker at saken gjelder spørsmål om forståelsen av OSA punkt 2.3.1. Saksøkte har i den sammenheng vist til to grunnlag for frifinnelse: For det første at en ordinær tariffavtaletolkning viser at det ikke er grunnlag for saksøkers påstand. For det andre at den tolkning saksøker gjør gjeldende vil stride mot EØS-avtalen og må settes til side.
- (66) Før *Arbeidsretten* kan gå inn på forholdet mellom tariffavtalens bestemmelser og EØS-avtalen, må retten ta stilling til hvordan OSA er å forstå på grunnlag av de tradisjonelle prinsipper og kilder som anvendes ved tariffavtaletolkning. Om dette vil retten først knytte noen kommentarer til tvisten slik den er presentert for *Arbeidsretten*, før retten går nærmere inn på den konkrete tolkningen:
- (67) Saksområdet var opprinnelig rettet mot NHO og to bedrifter. Det ble i tillegg til dom for tariff forståelsen nedlagt påstand om at det forelå konkrete tariffbrudd. Det er under saksforberedelsen avklart at tvisten kun gjelder den generelle tariff forståelsen. De to bedriftene er imidlertid beholdt som oppførte saksøkte for å kunne illustrere hvordan virksomheter er organisert og arbeid utføres i oljeservicebransjen.
- (68) Ut fra saksøkers påstand reises tolkningsspørsmålet i to sammenhenger: Tilfeller hvor ansatte fra konsernet blir «hentet inn» for å arbeide på konsernets fartøyer og tilfeller hvor det norske selskapet får et fartøy innen konsernet til å utføre arbeidet. *Arbeidsretten* bemerker at verken Subsea eller Technip har egne fartøy eller ansvar for bemanning av disse. På bakgrunn av de forklaringer som er avgitt i retten, må det legges til grunn at det er ytterligere variasjoner mellom bedriftene i dette tariffområdet. Som *Arbeidsretten* skal komme tilbake til nedenfor, er det derfor begrenset hvilken generell avklaring som kan gis i den foreliggende saken utover de to tilfellene som er omhandlet i saksøkers påstand.
- (69) Den overordnede problemstillingen er etter dette om OSA punkt 2.3.1 utvider virkeområdet for tariffavtalen i forhold til punkt 2.1.1 eller om den er en unntaksregel for anvendelse av OSA innenfor dens virkeområde.
- (70) OSA punkt 2.3.1 bestemmer at avlønning for to personellgrupper - «utenlandsk personell ansatt på internasjonale betingelser» og for «rotasjon av utenlandsk personell fra samme konsern» - kan foretas til kompensasjoner som ut fra en helhetsvurdering koster arbeidsgiver like mye som det som totalt tilkommer en tilsvarende ansatt omfattet av OSA. For disse to personellgruppene åpnes det for avlønning som i sine enkeltheter kan avvike fra OSA. Sagt på en annen måte: Bestemmelsen forutsetter at det er personell som ellers er omfattet av tariffavtalen og dermed er undergitt dens bestemmelser. Dette tilsier at virkeområdet for punkt 2.3.1 er det samme som følger av punkt 2.1.1, det vil si gjelder for «ansatte» i oljeservicebedrifter. Som saksøkte har påpekt, har dette også visse holdepunkter i den øvrige begrepsbruken i punkt 2.3.1. Bestemmelsen vil da ikke få anvendelse ved underentrepris og innleie. Gjennomføringen av

prosjekter i Subsea og Technip vil da i utgangspunktet falle utenfor punkt 2.3.1.

- (71) Denne tolkningen har også støtte i bestemmelsens forhistorie. Protokollen fra 1993 mellom NOPEF og OSSL tok opp spørsmålet om praktisering av lønns- og arbeidsvilkår for uorganisert personell. Det presiseres der at «alle arbeidstakere i stillinger som er dekket av avtalen, som arbeider på sokkelen i angjeldende firma, er omfattet av tariffavtalen om noe annet ikke er bestemt av NOPEF og OSSL». Deretter opplyses det at partene i den forestående tariffrevisjonen 1994 ville drøfte spørsmål om «lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere som ved internasjonale ansettelseskontrakter vil kunne få vilkår som utfra en helhetsvurdering ikke er dårligere enn fastsatt i Oljeserviceavtalen». Denne protokollen tar klart sikte på ansatte i den tariffbundne virksomheten, det vil si som er omfattet av punkt 2.1.1.
- (72) Det som er opplyst om forhandlingene i 1994 gir heller ikke grunnlag for LOs tolkning. Forslaget fra arbeidsgiversiden var rettet mot utenlandske ansatte som ble integrert i den norske virksomheten på en slik måte at de var omfattet av OSA i henhold til punkt 2.1.1. Bakgrunnen var at det for utenlandske arbeidstakere ansatt på internasjonale betingelser var særtrekk som tilsa unntak fra OSA. Det ble som begrunnelse for kravet vist til at kompensasjonsordningen for disse «er forskjellige fra Oljeserviceavtalen fordi de skal dekke andre behov. ... Ansettelsesbetingelsene er sett under ett ikke dårligere enn det som følger av Oljeserviceavtalen.» De presiseringer for inn- og utleie som NOPEF inntok i sitt krav, ble ikke inntatt i den endelige avtaleteksten. Dette tilsier at bestemmelsen er ment som et unntak fra punkt 2.1.1. NOPEF måtte i så fall klart ha tilkjennegitt en annen forståelse av det som nå er punkt 2.3.1 enn den som følger av ordlyden og avtalens system. Arbeidsretten bemerker for øvrig at partene var enige om at den personellgruppen som det her ble gjort unntak for, hadde gunstige lønns- og arbeidsvilkår.
- (73) De opplysninger som er fremlagt om praksis i tariffområdet er så vidt knappe at de ikke gir grunnlag for sikre slutninger om tariff forståelsen. Det er også i liten grad kastet lys over organiseringen av virksomheten i andre oljeservicebedrifter, både da bestemmelsen ble inntatt i overenskomsten og i dag. De parts- og vitneforklaringer som ble avgitt under hovedforhandlingen viser at partene er uenige om den form for organisering av virksomheten som er valgt i Subsea og Technip var aktuell da punkt 2.3.1 kom inn i OSA i 1994. Vitneforklaringene spriker også hva gjelder organiseringen av virksomheten i andre oljeservicebedrifter. Dette gir derfor ingen bidrag til forståelsen av bestemmelsen. Det er på den andre siden ikke anført eller opplyst at Subsea og Technip har organisert virksomheten med sikte på å unngå eller omgå tariffoppliktelsene; til dette kan også bemerkes at Subsea etter det opplyste har konstruksjonspersonell som er omfattet av OSA. Det som er anført om gjennomskjæring mv. fra saksøkers side kan derfor ikke føre frem på et så vidt generelt grunnlag som det legges opp til i denne saken. Her - på samme måte som i tvisten vedrørende Maritime Well Service - er det nødvendig at partene konkretiserer saken.
- (74) Gjennomgangen av de tilgjengelige tolkningsfaktorer taler etter Arbeidsrettens vurdering klart for at forutsetningen for anvendelse av OSA

punkt 2.3.1 er at vilkårene i punkt 2.1.1 er oppfylt. Bestemmelsen vil da i utgangspunktet ikke få anvendelse hvor ansatte i konsernets bemanningsselskap arbeider på konsernets fartøy eller hvor det norske selskapet får utført arbeid ved at et fartøy fra konsernet blir satt til å utføre oppdraget, slik dette er eksemplifisert ved virksomheten i Subsea og Technip. Saksøker kan derfor ikke få medhold i sin påstand. Arbeidsretten bemerker i denne sammenheng at saken ikke er lagt opp med sikte på avklaring av OSAs ufravikelighetsvirkninger for øvrig eller hva som skal til for at det i OSAs forstand foreligger såkalt dobbelt ansettelsesforhold.

- (75) Ut fra det resultat Arbeidsretten har kommet til, er det ikke nødvendig å ta stilling til de EØS-rettslige spørsmålene i saken.
- (76) Dommen er enstemmig.

SLUTNING

Saksøkte frifinnes.